Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарака | № 170 (13884) | 1972 оной июлиин 21, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...ҮРҮҮШҮҮЛ ОЛОШОРНО

...унай бэлшээриин үедэ үнеэн ...hөө ехэ hү haахаар социалис ...га абаhан Ивалгын туршалга-...дбэриин ажахын haалишад ...үшын хахад жэлэйнгээ түсэ-... саг болзортонь сүм дүүр-...ээ мэдүүлээ hэн. Тиигэжэ ...оhэн зургаа hарын туршада ... ажахын малшад городой hү-... комбинадта 15550 центнер ...ушаажа, хараалагдаhан даа-...а 550 центнерээр үлүүлhэн ... Эндэ Ивалгын haалиин ...эдэ ажалладаг коллектив үн-... июнь hарын хоёрдохи ...дта 1766 центнер hү ту-..., шалгарhан байна.

...СР Союзай байгуулагдаhаар ...рта табин жэлэй ойдо зо-...агдан дэлгэрhэн социалис мү-...өөндэ хам оролсоhон haалиин ...үүдэй коллективүүд hүү-...рнүүдтэ hү haалияа гэ-...оноор нэмээhэн байна. ...лбэл, дурсагдагша ажахын ...оровай фермын haалишад ... hарада hү haаляа үнеэн ...э 100 килограммаар нэмээ-... юм. Тиихэдэ энэ гүүртыи ...ан Мария Дмитриевна Ов-...кова зунай түрүүшын hа-... харууhалжа байhан бүлэг ... таба мянган килограмм ...жа абаhан жэшээтэй. Ха-...лэй эхинhээ хойшо энэ ...най үнеэн бүриhөө 1432 ...рамм hү haажа амжаа. Тү-...лишанай хүндэлэлдэ ажа-...ар солын туг үргэгдөө.

...лэй дүнгүүдые согсолходо, ...нис ажалай коллектив гэ-... хүндэеэ батаар үргэжэ ...н III отделениин малшад ...тэ түрүүлжэ гараба. Энэ ...н haалишад олон жэлэй ...да таhалгаряагүй hү haа-...эшэлүүлхын түлөө ни-...ролдодог юм. Тиигэжэ байг-...оной эхинhээ хойшо үнеэн ... дунда зэргээр 1873 цент-... hү haahан байна.

...э түрүү фермэдэ дүй дүр-...эй, хараалагдаhан түсэбөө ...дгүй бэелүүлдэг haалишад ... олон юм. Жэшээлбэл, Бим-...ибоева, Евдокия Санжиева, ... Ванчикова болон бусад ... ондо 4 мянганай «хилэ» ...ар хараалаихай.

...лгын туршалга-үйлэдбэ-... ажахыда эрхим амжалта ...аг түрүү коллкективүүд ...м. Хяагта тээшэ зурыhан ... харгын 15-дахи километр-...одог фермын коллектив ... бэлшээриин үедэ үнеэн ... ехэ hү haахын түлөө ... оролдоно. Үнгэрhэн hара-...с гүүртын haалишад үнеэн бүриhөө 400 килограмм hү haа-жа амжаа бэлэй.

Гадна үнинэй haалишан Дашима Очирова ойн баярта жэлэй түрүүшын 6 hарын туршада үнеэн бүриhөө 2180 килограмм hү haажа, ажахы дотороо онсо шалгараа. Тиихэдэ тэрэнэй нүхэр Мани Доржиева мүн лэ эрхим амжалта туйлана. Зүгөөр эдэ түрүү haалишаднай нэн түрүүлэн ажалдаа шэнэ онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, бии байгаа арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэhэнэй ашаар иимэ ехэ илалта туйлана бшуу.

XXIV ТҮСЭБТЭ ЮhЭДЭХИ
эршэ · шанар · дэлисэ

Гэхэтэй хамта тус ажахын зарим гүүртэнүүдэй коллективүүд энэ үнгэрhэн хахад жэлэй туршада hанаhанда хүрэмөөр ажаллаагүй. Энээнhээ уламжалан, байгша ондо hү haалинь нёдондонойхиhоо холо бага байhаар. Жэшээ болгон, түбэй гүүртые абажа харая. Эндэ гол түлэб ашаг шэмэ ехэтэй, hайн үүлтэрэй үнеэд харууhалагдадаг юм. Гэбэшье, hү haаляараа ажахынгаа түрүү гүүртэнүүдhээ холо гээгдэнхэй. Хэрбээ гурбадахи отделениин гурбадахи, дүрбэдэхи фермын haалишадай жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 1873—1943 килограмм hү haагаад байхадань, дурсагдагша гүүртын коллектив энэ хугасаа соо үнеэн бүриhөө оройдоол 1575 килограмм hү абаhан байна гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө нилээд бага hү haагаа.

Тиихэдэ Каленовой хоёр, Дээдэ-Ивалгын хоёр гүүртэнүүдэй байдал баhал бирагүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Каленовой нэгэдэхи фермын haалишад зургаа hарын туршада үнеэн бүриhөө 938 килограмм hү haahан байна. Энэ дүнгынь ажахынуудай түрүү гүүртэнүүдэйхиhээ мянган килограммаар доошо байна бшуу.

Гадна haалишадай ажалда дутагдалнууд яhала ушарна. Хэрбээ дурсагдагша ажахын бүхы haалишадай хахадынь тус бүреэ үнеэн бүриhөө 1900—2100 килограмм hү абаад байхадань, зарим малшад энэ туйлаhан дүнгэйнь хахадташье хүрөөгүй.

Саашадаа зунай тунга ногоондо сагаан эдеэ бүри элбэгжүүлхын тула тус ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организацинууд эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, ушарhан дутагдалнуудаа дары усадхахаар зохихо хэмжээнүүдые ойрын үдэрнүүдтэ абаха зэргэтэй.

А. НАГАСЛАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Улаан-Үдын аймаг.

Анатолий Васильевич Максимов Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой эрхим слесарьнүүдэй нэгэн юм. Тэрэ хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. Анатолий Васильевичай бүтээhэн продукци хододоо эрхим hайнаар хэгдэнхэй байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. В. Максимов ажалдаа.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

АРБАН ДҮРБЭН ҮДЭР СОО

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод энэ жэлэй ноохо хайшалалгада hайнаар бэлдэжэ шухала энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр үнгэргэбэ. Хони хайшалха хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ зэр зэмсэгүүд заhабарилагдаhан, хүнүүдынь эртэнhээ тодорхойлогдоhон байгаа. Гэгээтэ тосхоной түбэй пункт харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдээр шэмэглэгдэhэн, хайшашадай социалис мүрысөөнэй гурим шэнэлэгдэн тодорхойлогдоо hэн.

Колхозой правлени болон партийна комитедэй түрүүн хараалhанай ёhoop ноохо хайшалалга хүдэлмэриин 15 үдэр соо дүүргэгдэхэ ёhотой байгаа. Теэд хайшашадай шударгы hайнаар хүдэлhэнэй ашаар энэ хүдэлмэри болзорhоонь урид дүүргэгдэhэн байна.

Хонидой ноохо хайшалалгын дүнгүүдые колхозой правлени, партком hаяхан согсолжо, түрүүлжэ гарагшадынь элирүүлэгдэбэ. Мүрысөөнэй гуримай ёhoop 3 хүн эрхимлэhэн дээрэ тоологдожо, тус тустаа 250 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ. Эдэмнай К. А. Югова, А. П. Шестакова, М. А. Коршунова гэгшэд болоно. Эдэнэр хүдэлмэриин 14 үдэр соо 766—754 хониной ноохо хайшалаа гэхэ гү, али үдэр бүри тус тустаа 54 хони нэхыhээнь haлгааhан байгаа.

Ноохо хайшалалгын дүнгүүдээр 5 хайшашан хоёрдохи hуурида гаража, тус бүриин 210 түхэригэй шан абаа. Тэдэнэй дунда Гэгээтын дунда hургуулиин hурагшад Дари-Сурун Норбоев, Зоя Банзанова, Тама-Сурун Норбоев, Владимир Воронцов гэгшэд бии. Гурбадахи hуури эзэлhэн 9 хүнэй тус бүридэ 170 түхэриг шан барюулагдаhан байна. Юhэдэхи классай hурагшад Екатерина Цыцыкова Галина Цыдыпова хоёр тэдэнэй тоодо оролсоно.

Хонидой ноохо хайшалха хүдэлмэридэ эндэхи багшанар Н. С. Шоболова, Д. С. Содбоева, Д. Ц. Цыденов, hурагшад С. Намсараева, С. Цыденова, С. Намсараева, В. Пагбаева, А. Пашинская болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан байна.

А. БАНЗАРАКСАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Зэдын аймаг.

НАЙМАН АГРЕГАТ САБШАНА

МУХАР-ШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Хуушан-Заган горхоной эрье зубшаhан шиит нойто ехэтэй хүжэ ногоон сабшалангай тэг дундуур косилка шэрэhэн хэдэн тракторнууд гороолон ябанад.

Эндэхи «Заганский» колхоз аймаг соогоо түрүүлэн үбhэндөө ороод, эхилhээр косилкатай 8 агрегат табинхай хүдэлжэ байна. Түрүүшын ээлжээндэ уhанда абтадаг сабшалангай ногоо сабшажа захалба. Колхозой нэгэдэхи бригадада трактористнар С. Ф. Федоров, А. Е. Флатов, Ф. Н. Будников, хоёрдохи бригадада трактористнар В. М. Поломошнов, Н. С. Вохрин гэгшэдэй жолоододог агрегадууд түрүүшын үдэрhөө haадгүй хүдэлжэ, хамта 30 гаран гектар сабшалангай ногоо унагаагаа.

Мүн энэ колхоздо Сулхариин эрьедэхи таряанай ногооной дэргэдэ АВМ-04 түхэлэй оньhон агрегат тодхогдонхой. Хуhа, уляаhа, модоной ногоон намаа набша хатаажа, хэршэжэ, витаминтай гурил болгожо байнхай. Тус агрегадые үнинэй механизатор Г. В. Суменков үдэр, hүнигүй хүдэлгэжэ, түрүүшын 40 центнер гурил бэлэдхээ. Хэрбээ нёдондо эндэхид 300 тонно витаминтай ногоон гурил татаhан байбал, мүнөө жэлдэ 400 тонно тиимэ тэжээл бэлэдхэхэ юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай олонхи ажахынууд үбhэндөө жэгдэрэн орожо захалба.

Б. ЖАМБАЛОВ.

УРДЫНХЯАРААЛ ТҮРҮҮЛhЭЭР

Жэлэй эхинhээ хойшо эршэмтэй шангаар ажаллажа байгаа Хандагатайн леспромхозой коллектив модо бэлдэхэ, шэрэхэ 8 hарынгаа түсэбые болзорhоонь холо урид дүүргэhэн тухайгаа элидхэбэ. Модошод хахад жэлэй түсэбhөө гадуур 380 мянган түхэригэй продукци бэлдэhэн байна.

Леспромхозой бүхы хүдэлмэришэд СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулhан социалис уялга абанхай. Халаанай даабари дүүргэдэггүй хүдэлмэришэд эндэ үгы.

Социалис Ажалай Герой А. П. Кудряшовой бригадын моторист П. С. Гусев, тракторист Ч. Н. Зубакин, рамщик В. И. Устюжин, крановщик Л. И. Дмитриев, ашаа тээгшэ А. Н. Филиппов даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, мүнөө 1972 оной сентябрь, октябрь hарануудай түсэбөөр ажаллажа эхилээ.

***

Худанай леспромхозой коллектив табан жэлэй 2-дохи жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлаба. Тэдэнэр жэлэй 7 hарын түсэбые болзорhоонь 20 хоногоор уридшалан дүүргээ. Даабариhаа гадуур 180 мянган түхэригэй продукци худалдаба.

Июлиин дүүрэтэр түсэбhөө гадуур 15 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ уялгаяа дүүргэхэ байhандаа тэдэнэр батаар этигэнэ.

Модо таллуулдаг тракторай тракторист В. П. Маланов, модо шэрэдэг автомашинын жолоошон П. Т. Спиридонов, оператор Н. Г. Тевснюк, модо отолон унагаагша П. Е. Коновалов социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсан ябана. Тэдэнэр мүнөө сентябрь hарын түсэб дүүргэжэ эхилээ.

Мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиhөө hайнаар ажаллаха гэhэн хүсэл эрмэлзэлтэй коллектив модо бэлдэхэ жэлэй түсэбые болзорhоонь холо урид дүүргэхэ уялга абанхай.

Н. ТЮРНЕВ.

...АССР-эй Верховно ...эй Президиумэй Указ

...ЭР Л. П. ЖБАНОВАДА ...УРЯАДАЙ АССР-эй ...ЬЯАТА ИНЖЕНЕРЭЙ ...ДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ...ОЛГОХО ТУХАЙ

...иликын хүдөө ажахые ...жүүлгэдэ габьяатай бай-... түлөө «Сельэнергопро-... Зүүн-Сибириин отделе-...мплексноор проект зо-... Буряадай таhагай начальник... нүхэр Жбанова Людмила ...нада Буряадай АССР-эй ... инженер гэhэн хүндэтэ ...эргэ олгохо.

...ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ...үлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

...ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

...-Үдэ хото,
...үүдэй байшан.
... оной июлиин 19.

Арадай хинагшадай болон республикын газетэнүүдэй редакциин хамтын шалгалта

ХЭДЫ БОЛОТОР НОБШОРХО ЮМ?

Хориин аймагай ажахынуудта үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ хангалтагүй байhаар

...-Үбэрэй нэлэнхы үргэн ...йдада Анаагай совхозой ...эшье, hайн ургасатайшье ...н нэмжыдэг. Эндэ ямар-...рилтай жэлдэ яhала ехэ ...отадаг гэжэ Хориин аймаг-...эй суутай. Юуб гэхэдэ, ...р Үдэ голдоо дүтэ аад, ...йтоор дуталдадаггүй. Тии-...е зундаа хура бороо яhала ...агтаа орожо, ногоонойнь га... нилээд туhа нэмэри бо-...

Ногоонше өөдэнь татаhан ...ража байна. Үдэрэй 2—3 ...етр ургана гээшэл ха, — ...дэхи звеногой тоо бүрид-... О. Ц. Сахьянов хөөрэнэ.

...-Дондок Замбалаевай даа-... звено ажахы соогоо эгээн ...эн, июлиин 3-да үбhэндөө ...байгаа. Тэрэ гэhээр тэдэ-... гектар газарай ногоо саб-... 30-аад бухал табяад, нэгэ-...ури үшөө бодхоогоогүй ...Энэнь ехэ гү, али бага гү ...уhанайшье үлүү ааб даа. ...бэ гаран хоног соо иимэ ...ага ажал хэгдээ гэжэ хэ-...ойлгохоор.

...эй үедэ хура бороо үе-үе ... лэ орожо, үбhэшэдтэ за-...ды haад ушаруулаа. Саб-... үбhые бороогой норгожор-... үшөө хоёр гурбан үдэр ха-...нь хүлеэхэ баатай болгдо-...ун зарим үдэр үбhэ сабша-... аргагүй аадар бороо адха-...

...ы тиигэбэшье үбhэшэдэй ...дэлмэрине түрүүнhээ haй ...идхэжэ шадаад байгаа ...юнhээ hураггүй ехэ үбhэн ...даха, хуряагдаха бэлэй.

Тиигээдшье сабшалга хуряалга хоёройнь хоорондо ехэ забhар гарашоо. Аяар 70 гектарай ногоо унагаагаад, нэгэшье hүри бодхоогоогүй ха юм. Энэ звено оньhожоруулагдаhан нэрэтэй. Үбhэ сабшаха, хуряаха, hүрилхэ оньhон машинануудшье бии. Теэд тракторынь үсөөдэнэ. Гурбан трактортаа косилка шагтагалжа сабшахадань, нүгөө хоёр тракторынь үбhөөэ тармажа, суглуулжа, hүрилжэ яашье үрдихэгүй байна.

— Алишье арга хургаа бэдэрнэбди. Нэгэ трактораа сабшалгаhаа болюулаад, тэрээндээ тармуур шагтагалнабди Тиихэдэмнайшье мүртэй үрэ гаранагүй, сабшалгамнай урагшаа ябахаяа болишоно. Манай тооложо үзэхэдэ, звенодомнай 12 трактор, 50 хүн хэрэгтэй. Энэ хүсөөр лэ даалгагдаhан 815 гектар сабшалангай ногооe hара хахад соо хуряажа абаха аргатай байнабди, — гэжэ нүхэр Сахьянов хэлэнэ.

Хэнэйшье мэдэhээр оньhон техникээр олон, хүн зоноор хүсэд хүрэхөөр хангагдаhан бригада, звенонууд лэ ехэ газарай ногоо богони болзорто сабшажа, хуряажа абаха аргатай бшуу. Теэд тиимэ юумэн эндэ үгы. Д. Д. Замбалаевай даадаг звенодо түрүүн 95 хүн хүдэлхэ, тэдэнэйнь 60 хүнинь ажахые шефтээ абаhан организацинуудhаа эльгээгдэхэ гэжэ түсэблэгдэhэн аад, тэрэншье үгы.

Гол үйлэдбэридэнь haад болохогүйгөөр промышленна болон барилгын организацинуудhаа трактор, машинануудые абажа, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсуулха талаар Хориин аймгүнсэдкомой хүдөө ажахын управлени яhала ехэ хүдэлмэри хээ. Гансахан аймагай түб Хори тосхонhоо 40 трактор совхозуудта эльгээгдэхэ гэжэ хараалагдаhан. Тэдэ тракторнуудые үбhэ хуряалгада хабаадуулха тухай аймгүйсэдкомой шиидхэбэришье абтанхай. Гэбэшье энэ хэрэг баhал хүсэндөө хүргэгдөөгүй. Ошохо ёhотой тракторнуудынь мүнөө болотор сабшалан дээрэ үшөө хүрэжэ ошоодүй. Совхозуудшье өөhэдөө үбhэ хуряалгадаа шиидэжэ ороогүй аад, тэдэ тракторнуудые түргэн эльгээгыт гэжэ эрилтэ табиха эрхэгүй байна ха юм. Манай шалгалтын бригада аймагай «Георгиевский» совхоздо иимэ баримтануудтай дайралдаа. Хүнүүдтэ hарынь салин хүлhэ үгөөгүй дээрэhээнь олонхи звенонууд үбhэндөө гараагүй байба. Энэ ажахыда hара хахад соо хүнүүд салин хүлhөөэ абанагүй. Гүрэнэй банкын Хориин аймагай таhаг энэ халуун хүдэлмэриин үедэ ажалшадай салин хүлhэнэй мүнгые хаhа сагтань таhалжа үгөөгүй байхадаа буруу юумэ хэнэ гэжэ haнахаар.

Аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй hаяхан болоhон зүблөөн дээрэ совхозууд үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдээ хаhа сагтаа ороогүй, нобшоржо байна гэжэ тэмдэглэгдээ hэн. Жэшээнь, Үдын совхозой отделенинууд бүри hаянайл үбhэндөө ороо. Теэдшье энээнhээ эртэ үбhөөэ сабшажа эхилхэ аргагүй байгаа. Юуб гэхэдэ, июлиин эхеэр бүхы 57 тракторайнь косилкануудай хахадынь заhабарилагдаагүй байгаа бшуу.

Халтад гэхэдээ уhанда абтадаг доро газарай ногоо түрүүшын ээлжээндэ сабшажа абаха гээшэ тон шухала байhаниинь хэндэшье элитэ. Илангаяа hүүлэй үедэ ороhон ехэ хура бороогой hүүлдэ зарим газарай сабшалан морёор, тракторааршье ябаха аргагүй шабар шабха болошонхой. Тэндэхи ногоон үшөө сабшагдаагүй, уhанда абтаха аюулда хүрэнхэй. Дээрэ хэлэгдэhэн Анаагай совхозой Д. Д. Замбалаевай звеношье уhа намаг газарайнгаа ногоо түрүүн сабшахын орондо, харин хуурай добоёо шэрбэжэ байгаа. Эндэхи ногоониинь hаял ургажа, гектарай хоёр центнершье үбhэн гарахаар бэшэл.

Байгша ондо Хориин аймагай совхозууд бүхыдөө 209 мянган центнер үбhэ хуряажа, 25,9 мянган тонно силос, 3.300 тонно сенаж даража, ниитынгээ адууhа малые үбhэ тэжээлээр бардам хүрэхөөр хангаха зорилготой. Мүн витаминтай үбhэнэй ногоон гурилшье горитойгоор гаргаха арга боломжо эндэ бии. Аймаг дотор АВМ-0,4 түхэлэй нэгэ агрегат, таряа болон бусад ургамалнуудые хатааха барабанна 3 сушалка бии. Тэдэнь баhал дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэнэгүй. Хэрбээ Анаагай совхоздо нэгэ сушилкаар халаан соо тонно хүрэтэр витаминтай тэжээл бэлэдхэдэг байхадань, эдэнэй хүршэ «Георгиевский» совхоздо тон hайн түхеэрэлгэтэй сушилкаар аяар хахад hара соо миил нэгэ тонно ногооной гурил татаа. Хориин РЭС-hээ электрын элшэ хүсэнэй ходо таhалдуулагдажа үгтэдэг дээрэhээнь олонхи сушилканууд дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэнэгүй.

Аймагай ажахынуудта сенаж дараха түсэб дүүргэгдэхэгүй туйлдаа хүрэнхэй. Анаагай совхоздо сенаж дараха тусхай траншей бэлдэгдэнхэй. Теэд тэрээн соонь центнершье сенаж хэгдээгүй байhаар. Үнэндөө түрүүнhээ доро гол газарай ногооe сабшажа, сенаж даража эхилээ haань, али тухай ехэ ашагтай байха hэм.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ — бүгэдын хабаадаха хэрэг. Эндэхи совхозуудай ажалшад үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэмнай аймагай промышленна предприятинуудай, леспромхозуудай болон бусад эмхи зургаануудай коллективүүд али болохоор туhалха бээз гэжэ хүлеэнэ. Гэбэшье аймаг дотор мүнөө болотор үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүн зониие олоор хабаадуулhан нэгэшье субботник, воскресник үнгэргэгдөөгүй. Энээнтэй дашарамдуулан, Хориин аймагай ажахынууд үбhэ тэжээл бэлэдхэлгээ саашадаа яажа эмхидхэхэ гэжэ бодоноб? Үшөө хэды болотор нобшорхо, унжагайрха юм гэжэ сэхэ асуухаар болоно.

Шалгалтада хабаадагшад:

А. ХАДАНОВ,
республикын совхозуудай нэгэдэлэй главна инженер;
А. ТАРЯШИНОВ,
хонин үсхэбэрилгын совхозуудай трестын ахалагша агроном;
А. РЫЖКОВ,
«Правда Бурятии» газетын корр.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

СОВЕТ-ВЬЕТНАМ ХАНИ БАРИСААН, ХАРИЛСАА ХОЛБООН

США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, вьетнам арадай хэжэ байhан тэмсэлдэ талархалгын ба совет-вьетнам хани барисаанай hара манай орондо июлиин 20-до эхилээ.

Москва ба Москвагай областьдо, Украина, Белорусси, Азербайджан, Молдави, Туркмени болон Таджикистанда, Аджарска АССР-тэ, Краснодар, Ростов-на-Дону, Эрхүү, Ленинград, Астрахань ба бусад городуудта олониитын түлөөлэгшэдэй суглаанууд болохо, hанал нэгэдэлгын митингнүүд, суглаанууд, совет-вьетнам хани барисаанай үдэшэнүүд hарын үедэ эмхидхэгдэхэ, лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд болохо, фото ба бусад вьетнам арадай тэмсэл тухай выставкэнүүд нээгдэхэ. Студентнүүдэй барилгын отрядуудай, залуушуулай уласхоорондын лагерьнуудай эдир залуу хүбүүд, басагад hарые үнгэргэлгэдэ хабаадалсаха юм. Пионернүүдэй лагерьнуудта ниитын хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ.

Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай гэшүүндэ кандидат Динь Тхи Кан түрүүтэй Вьетнам-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегацитай Вьетнамай Демократическа Республикын ба Урда Вьетнамай Республикын посольствонуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй совет хүнүүд хани халуунаар уулзаха байна.

(ТАСС).

ЭГЭЭН ЛЭ ЭРХИМҮҮД

1971 ондо үүлтэртэ мал олоор үсхэбэрилхэ бүхэсоюзна мүрысөөнэй дүнгүүдые СССР-эй Хүдөө ажахын министерство гаргаа. Мүрысөөндэ 310 колхоз, совхоз ба гүрэнэй үүлтэртэ малай заводууд илажа гараа гэжэ тоологдобо. Табин ажахы түрүүшын hуури эзэлээ.

Тэдэнэй дунда — Владимирска областиин гүрэнэй «Пролетарий» гэжэ үүлтэртэ малай завод оролсоно. Тус завод Костромской үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг юм. Эндэ 900 үнеэнэй тус бүриhөөнь 4.740 килограмм hүн haагдаа. Москвагай областиин Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ колхозой малшад үүлтэр hайжаруулгада бага бэшэ амжалта туйлаа.

Үүлтэртэ малай фермэдэ хара-эреэн ба айрширска үүлтэрэй 541 үнеэн бүриhөө 5265 килограмм hүн haагдаа. Түрүү hуури эзэлhэн ажахы бүхэн «Волго» гэжэ автомобиляар 8 мянган түхэриг болон Хүндэлэлэй дипломоор шагнагдаха байна.

Хоёрдохи шан 90 ажахыда олгогдоо. Тэдэнэртэ дипломууд, мүнгэн шангууд ба «ГАЗ-69 А» гэжэ автомобиль үгтэхэ юм. Гурбадахи hуури эзэлhэн 170 ажахы дипломуудые, «Москвич» гэжэ автомобильнуудые, мүнгэн шангуудые абаха байна. Hайнаар хүдэлhэнэй түлөө 51 ажахы министрэй захиралта соо тэмдэглэгдэнхэй.

(ТАСС-ай корр.).

ХОЁР ОРОНОЙ ЭРДЭМТЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). СССР-эй Науканuудай академиин ба США-гай Аэронавтикын, замбуулинай дайдые шэнжэлэлгын национальна управлениин (НАСА) мэргэжэлтэдэй уулзалга залан жолоодогдодог замбуулинай онгосонуудай түб бологшо Хьюстон (США) городто июлиин 6-haa 18 хүрэтэр болоhон байна. Совет ба американ замбуулинай онгосонуудай ойртолсолгын ба залгалдалгын хэрэгсэлнүүдые байгуулха талаар хамтаараа хүдэлмэрилхэ материалнуудые зүбшэн хэлсэхэ зорилгоор уулзалга үнгэргэгдөө.

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ ба амгалан ёhoop хэрэглэхэ талаар СССР ба США-гай хоорондо харилсаа холбоо байгуулха талаар Москвада баталагдаhан хэлсээе делегацинууд хүтэлбэри болгоо. Советскэ «Союз» гэжэ түхэлэй замбуулинай онгосые американ «Аполлон» гэжэ түхэлэй замбуулинай онгосотой 1975 ондо залгалдуулха гэжэ энэ хэлсээнэй ёhoop хараалагдаhан байха юм.

Совет «Союз» гэжэ түхэлэй онгосо түрүүн ниидэн гараха гэжэ уулзалгын үедэ хэлсэгдээ; радиоаппаратура андалдан абалсаха, тэдэниие али али орондо бүтээн гаргаха гол ёhонууд зүбшэгдөө. Ниидэлгэ 1975 оной хоёрдохи хахадта бэелүүлэгдэхэ гэжэ али али тала үгеэ ойлголсоhон байна. Ниидэлгые тааралдуулха сэлшанхи хүдэлмэри тусхай мэргэжэлэй бүлэгүүдээр бэелүүлэгдэхэ юм.

ЗЭРЛИГ ЯБУУЛГАНУУДТА ЭСЭРГҮҮ БУРУУШААЛГА

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ хэжэ, Куангчи городые hандаргаха зорилгоор сэрэгэйнгээ хүсые хэрэглэhэн США-е буруушааhан байна.

Мэдүүлгэ соо тусхайлбал, ингэжэ хэлэгдэнэ: «Туhамаршадай армиие дэмжэхые, тэрэниие хосорон диилдэлгэhээ абархые hэдэхэдээ, Хойто ба Урда Вьетнамда сохилто хэхын тулада Холбоото Штадууд далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй ехэ хүсэнүүдые хэрэглэнэ.

Энэ хадаа уласхоорондын ёhо гуримые бүдүүлигээр эбдэhэн ябадал болоно гэжэ РЮВ-эй ВРП тоолоно.

Американ сэрэгэйхидэй зэрлиг муухай ябуулгануудта эсэргүү шанга буруушаалга мэдүүлгэ соо хэгдэнхэй, мүн Вьетнамда США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулга болюулха эрид шанга эрилтэ табигданхай.

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулга хэжэ байхада, Египедэй Араб Республикын өөрыгөө хамгаалгые хангалгада туhаламжа үзүүлхэ, тэрэ тоодо совет сэрэгэй зарим хүдэлмэрилэгшэдые эльгээхэ тухай АРЕ-гэй гуйлтын ёhoop, Советскэ Союз хэдэн жэлэй турша соо иимэ хани ёhоной туhаламжа үзүүлдэг байгаа. АРЕ-дэ үгтэдэг совет сэрэгэй техникые шудалха хэрэгтэнь Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ туhалха зорилгоор совет сэрэгэй хүдэлмэрилэгшэд Египедтэ байhан юм.

Энэ талаар абтаhан хэмжээнүүдэй үрэ ехэтэй байhаар hаналаа хананги байhанаа али али тала элирхэйлhэн байха юм.

АРЕ-дэ байдаг совет сэрэгэй хүдэлмэрилэгшэд мүнөө үедэ өөрынгөө үүргэ дүүргээ. Энээниие хараада абан, хоорондо hанамжануудаа мэдэлсэhэнэйнгээ hүүлээр тусхай болзор соо Египет эльгээгдэhэн сэрэгэй хүдэлмэрилэгшэдые Советскэ Союзда бусаахада таарамжатай гэжэ хоёр тала мэдэрhэн байна. Эдэ хүдэлмэрилэгшэд ойрын саг соо бусаагдаха.

Араб социалис союзай Центральна Комитедэй заседани дээрэ энэ оной июлиин 18-да үгэ хэлэхэдээ, АРЕ-гэй президент А. Сададай тэмдэглэhэнэй ёhoop, мүнөө үедэ абтажа байhан хэмжээнүүд «Египет-совет хани барисаанай үндэhэ hууринда оройдоошье хамаархагүй». Тиихэдээ президент «Советскэ Союзай угаа ехэ туhаламжада» үндэр сэгнэлтэ үгөөд, хоёр ороной хоорондохи хани барисаа үргэлжэлүүлхые АРЕ-гэй эрмэлзэдэг байhан тухай мэдүүлээ.

Хани барисаан ба харилсаа холбоон тухай совет-египет договорто, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхахын түлөө, Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал, аюулгүй байдал хангахын түлөө хамтын тэмсэлдэ үндэhэлэн, Египедэй Араб Республикатай харилсаануудаа саашадань али болохоор хүгжөөн бэхижүүлхые Советскэ Союз мүн лэ хүсэнэ.

ПАРТИИН РАЙКОМУУДАЙ ПЛЕНУМҮҮДhЭЭ

МУХАР-ШЭБЭР

Партиин райкомой ээлжээтэ пленум июлиин 14-дэ боложо, «Партийна документнүүдые hэлгэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 он) Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар аймагай партийна организациин зорилго тухай» асуудал зүбшэбэ. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Г. М. Конев элидхэл хээ.

Партийна документнүүдые hэлгэлгэ хадаа парти доторой ажабайдал улам эдэбхитэй болгохо, партийна хүтэлбэриин онол арга бүри нарижуулха эмхидхэлэй-политическэ хэмжээ ябуулга болоно. Тиимэhээ КПСС-эй XXIV съездын хараалhан юhэдэхи табан жэлэй түсэб бодотоор бэелүүлгэдэ, ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй эршые бүри шангадхаха гэhэн уряа лозунг доро энэ хэмжээ ябуулга үнгэргэгдэхэ зэргэтэй гээд элидхэлшэ, мүн элидхэл тушаа үгэ хэлэгшэд — «Коммунизм» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр К. С. Кононов, партиин райкомой гэшүүн, «Заганский» колхозой механизатор Г. И. Миронов, Суулгын совхозой парткомой секретарь А. С. Алексеев, «Одон» совхозой парткомой секретарь Д. В. Жамсаранов, КПСС-эй райкомой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Е. М Федотов, аймагай хэлхеэ холбооной таhагай партийна организациин секретарь Н. И. Шолохова болон бусад онсолон тэмдэглэбэ.

Пленумэй хүдэлмэридэ партиин обкомой захиргаанай органуудай таhагые даагша К. А. Калашников хабаадажа, үгэ хэлээ.

«Партийна документнүүдые hэлгэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй тогтоолые партиин райкомой пленум бүримүhэн hайшаажа, партийна организацинуудай эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри эрид hайжаруулгада, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл улам дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаhан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

В. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

БАУНТ

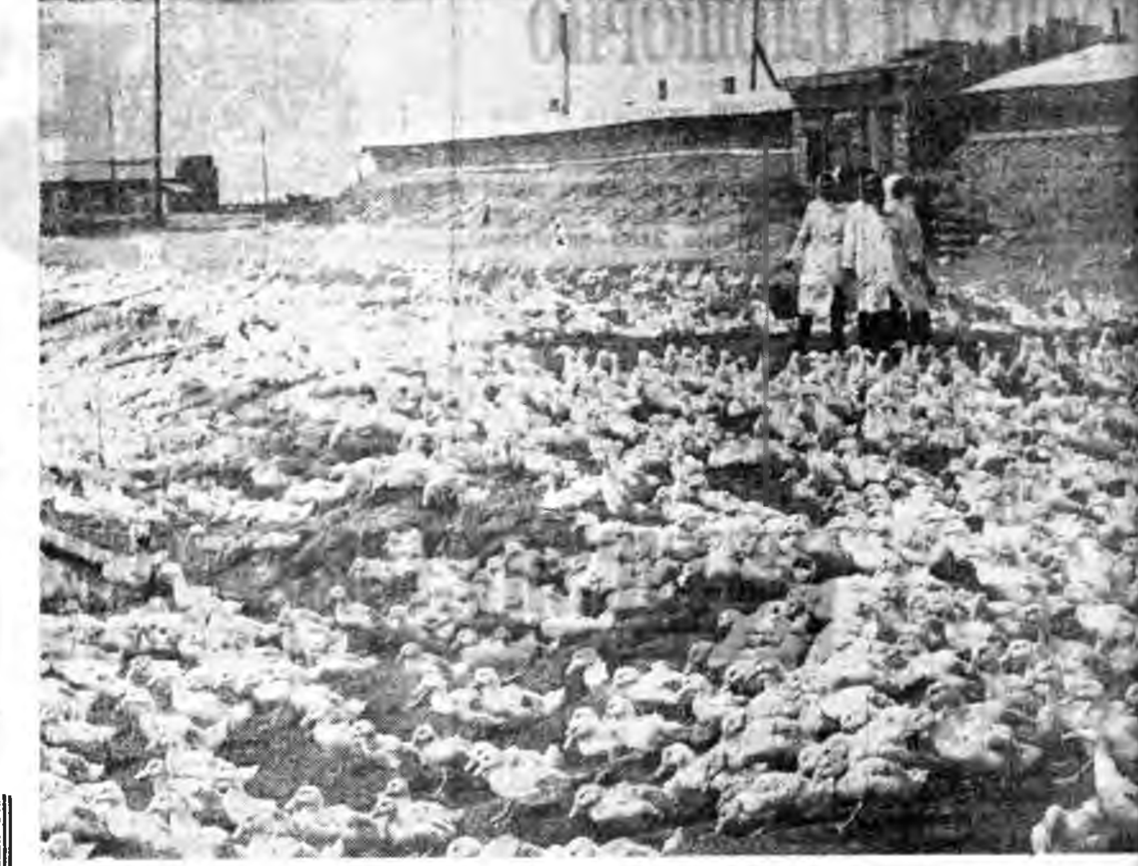
Партийна документнүүдые hэлгэлгэтэй дашарамдуулан, аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай асуудал КПСС-эй райкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Г. И. Воронин элидхэл хэhэн байна.

Партийна документнүүдые hэлгэлгэ хадаа партиин зэргые саашадань бэхижүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ, журам дээшэлүүлхэ, партийна организацинуудай бүхы хүдэлмэри улам эдэбхижүүлхэ шухала эмхидхэлэй-политическэ хэмжээ ябуулга болоно гэжэ элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаhан «Рассвет» колхозой партийна эхин организациин секретарь Б-М. Г. Цыренов, «Путь к коммунизму» совхозой парторганизациин секретарь В. Л. Болчугов, аймсоведэй гүйсэдкомой партийна организациин секретарь Г. Б. Пихлуев болон бусад тэмдэглээд, партийна документнүүдые hэлгэлгэдэ ямараар бэлдэжэ байhан тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

Партийна организацинуудай, бүхы коммунистнуудай хүдэлмэри hайжаруулха, үйлэдбэридэхи нүлөөень дээшэлүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые хараалhан тогтоол пленум дээрэ абтаба.

Пленумэй хүдэлмэридэ партиин обкомой промышленно-транспортын таhагые даагша нүхэр С. М. Хабалов хабаадалсаа.

Манай корр.

«Кабанский» совхоз нугаhа үсхэбэрилдэг юм. Шубуунай мяха худалдажа, совхоз жэлдэ [...] лион түхэригэй олзо олодог.

Совхозой хүдэлмэришэд энэ жэлдэ нэгэ миллион зуу мянган нугаhа үсхэбэрилхэ гэ[...] гүүр уялгануудые абанхай. Энэнь нёдондо жэлэйхиhээ зуу мянга ар олон.

Гүрэндэ шубуунай мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб болзорhоо урид дүүргэгдэнхэй. арбан табан мянган нугаhан тушаагдаа. Совхоз зургаан жэл соо таhалгаряагүйгөөр ВДНХ-да туйлаhан амжалтануудаа харуулдаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой нугаhанай фермэ дээрэ.

ТАСС-ай фотох[...]

ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ХУРСА ЗЭБСЭГ

Радио хадаа үргэн олониитэдэ үзэл сурталай талаар нүлөөлхэ ехэ хүсэн гэжэ М[...]жэ. Радио-дамжуулгын hаял хүгжэжэ байhан үедэ ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлгэдэ, тэдэнэй дунда агитаци ба пропаганда ябуулхада тон ехэ үүргэтэй гэжэ В. И. Ленин тэмдэглэhэн юм. Радио гээшэ саарhагүй, холо ойрые мэдэхэгүй газетэ гэжэ В. И. Ленин заагаа hэн.

Бүхэсоюзна, республиканска, хизаарай, областьнуудай телевидениин ба радио-дамжуулгын комитедүүдэй дамжуулгануудhаа гадна, городууд болон районуудта, олохон промышленна предприяти, колхоз, совхозуудта нютагай радио-дамжуулга үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Орон доторнай нютагай радио-дамжуулгын 2800 гаран редакци хүдэлнэ.

Манай республикадашье нютагай дамжуулга хадаа КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ ябалсана. Республикын хүдөөгэй бүхы 19 аймагуудта байгуулагдаhан нютагай радио-дамжуулгын редакцинууд өөhэдынгөө хүдэлмэридэ үйлэдбэриин түрүүшүүлые, партийна, комсомолой болон профсоюзай эдэбхитэдые саг үргэлжэ хабаадуулна. Тэдэнэр өөhэдынгөө ажал хүдэлмэри, дүй дүршэл тухай радиогоор хөөрэжэ үгэнэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ тушаа hанамжа дурадхалаа оруулна.

Сэлэнгын аймагта нютагай радио-дамжуулгын ямараар эмхидхэгдэhэн тухай тобшохоноор дурдая.

Аймагта хамта 3122 радиоточко, тэрэнэй 2322-ынь хүдөө нютагуудта тодхогдонхой. Долоон хоногто хоёр дахин—вторник, пятницын үдэрнүүдтэ — 10—10 минутын дамжуулга эмхидхэгдэнэ. Түрүүлэн табигдаhан түсэбэй ёhoop үйлэдбэриин түрүүшүүл, ажалай амжалта, аймаг соо боложо байhан hонинууд тухай радио шагнагшадта тобшо, hонирхолтойгоор хөөрэдэг байна. «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө», «Абаhан уялганууд ямараар дүүргэгдэнэб», «Аймагай ажалай алхам» гэхэ мэтэ асуудалнуудаар hүүлэй үедэ олон, hонирхолтой дамжуулганууд хэгдээ.

Гадна «Хонишодой ажалай халуун хаhа», «Ажалай рекорднууд», «Табан жэлэй түрүүшүүл», «Табан жэлэй түсэб—болзоhoонь урид» гэхэ мэтэ никтэ гаршаг доро эмхидхэгдэhэн дамжуулгануудые шагнагшад ехэтэ hайшаана. Тиигэжэ КПСС-эй XXIV съездын делегат, Сэлэнгын совхозой hаалишан Д. Д. Данзанова, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шубуушан Бальчинова, мүн Сэлэнгын совхозой hаалишан, Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тадвашкина, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гахайшан Ф. М. Трифонова гэгшэдэй ажал хэрэг харуулагдаа. Тэрэшэлэн Тельманай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан В. Гомбоев, Химнын совхозой кукурузашан Б. Жамбалов тухай хэдэн дамжуулгануудые шагнагшад hонирхолтойгоор угтаа.

«Социалис мүрысөө эмхидхэлгые саашадань улам hайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые зүбшэн хэлсэлгэдэ Галуута-Нуур станциин локомотивна депогой машинист нүхэр Максимов болон бусад хабаадалсаhан байна. «hайн хүнүүд тухай» гэhэн гаршаг доро түрүү врачнууд, эрхим почтальонууд, худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд тухай хөөрэгдэдэг.

Ондоо нэгэ жэшээ. Баунтын аймагай ажалшад нютагайнгаа радиогой дамжуулгаар ехэтэ hонирходог. Түрүү хүнүүд тухай, түрүү дүй дүршэл тухай, hүүлэй hонинуудые эдэ дамжуулгануудhаа мэдэжэ абана бшуу. Энэндэ корреспондент-эмхидхэгшэ Л. В. Суворова ехэ үүргэтэй юм. Тэрэниие район соо hайн мэдэхэ. Партийна организацинуудай туhаламжаар нүхэр Суворова удха түгэлдэр дамжуулгануудые эмхидхэжэ шадана, гол анхаралаа КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые үргэн олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха, юhэдэхи табан жэлэй түсэб, даабари болзорhoонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ хандуулна.

Дамжуулга ганса хүндэ гансаараа эмхидхэхэнь бэрхэтэй. Нүхэр Суворова олон туhалагшанартай. КПСС-эй райкомой информационно бүлэгтэй, партийна болон комсомолой, профсоюзай организацинуудтай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй нягта холбоотойгоор хүдэлнэ. Гадна эндэ эмхидхэгдэhэн нютагай радио-дамжуулгын совет ажалдань ехэ туhаламжа хүргэнэ. Экономическа реформо нэбтэрүүлхэ, социалис мүрысөө эмхидхэхэ, үйлэдбэриин хүгжэлтые түргэдхэхэ, ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ асуудалнууд дамжуулгада гол hуури эзэлдэг. Залуушуулда; hургуулиинхидта зорюулагдаhан тусхай дамжуулганууд ходо-доо боложо байдаг. Тэрэшэлэн «Түрэлхидтэй хөөрэлдөөн», «Партийна организациин секретаринуудтай» енцэр», «hайн хүн тухай хөөрөөн» гэhэн гаршагууд доро жэл бүридэ олон хөөрэлдөөнүүд, расказ болон очеркнууд дамжуулагдана.

Мүнөө эндэхи редакци ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан дамжуулгануудые эхилбэ. Тобшохоноор, ойлгосотойгоор аха дүү союзна республиканууд, совет арадуудай хани барисаан тухай ажалшадта хөөрэжэ үгтэнэ.

Тэрэшэлэн Улаан-Үдын, Захааминай, Бэшүүрэй болон бусад зарим аймагуудта нютагай радио-дамжуулга hайнаар эмхидхэгдэжэ, зүбөөр хэрэглэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта, зарим районуудта энэ хүдэлмэри мүнөөнэй эрилтэдэ харюусанагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, Баргажанай, Зэдын, Хориин аймагуудта радио шагнагшадые hонирхуулдаг асуудалнууд хараада хүсэд абтанагүй, дамжуулга хэхэ саг болзор сахигданагүй, энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэд, аймагай газетын редакциин журналистнууд, мэргэжэлтэд, партийна болон советскэ, комсомольско хүдэлмэрилэгшэд hулаар хабаадуулагдана.

Мүн нютагай радиогой материально-техническэ баазань hула байhан зандаа. Хүнэй хэлэhэн үгэ бэшэжэ абаха аппаратура, магнитна пленко гэхэ мэтэ дуталдана, hайнаар түхеэрэгдэhэн студинууд үсөөн. Эдэ бүгэдэ тушаа республикын хэлхеэ холбооной управлени hанаалаа табиха ёhoтой.

Нютагай радио-дамжуулгын арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ, ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлгэдэ үзүүлхэ нүлөөень улам дээшэлүүлхэ тушаа КПСС-эй райкомууд саг үргэлжэ анхаржа байха болоно.

Ив. ОЧИРОВ,
КПСС-эй обкомой секторые даагша.

Оньhожоруулагдаhан звенону[...]

Нёдондо зундаа таhалгаряагүй орохон хура бороохоо уламжалан, хабартаа газарай хүрьhэн нилээд шиигтэй байжа, сабшалан, бэлшээриин ногоон жэгдэ hайнаар ургаа бэлэй. Тиин «Заречный» совхозой луговодууд даажа абаhан газараа бүлүүр станцяар үшөө дахин hайса ундалуулжа, үтэгжүүлжэ, үбhэ ногооной баян ургаса хуряажа абахын түлөө нилээд оролдоhон байна. Ингэжэ сабшалан дээрэ эршэтэйгээр ажаллаhанайнь ашаар зунай эхин hарануудта гандажа, сайhаар хатаагүй, мүнөө ногоониинь нилээд hайнаар ургажа, хүсэд эдеэшэжэ буурсаглаа.

Теэд совхозой малшад, механизаторнууд, луговодууд сабшалангайнгаа ногоо сабшажа, ниитынгээ адууhа малда бардам хүрэхөөр үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын тула эдэ үдэрнүүдтэ оньhожоруулагдамал звенонуудые эмхидхэжэ байна. Хаанашье —машина, техникэ хадагладаг талмай, МТМ-гэй хашаа соо—заhабарилагдаhан косилка, тармуурнуудые шалгажа, звенонуудта хубаарилха хүдэлмэри тухагүй ябуулагдана.

Байгша ондо энэ совхоз 53.360 центнер үбhэ хуряажа абаха түсэбтэй юм. Тиин хараалагдаhан даабаряа сүм дүүргэхын тула отделенинүүдтэ үбhэ хуряалгын оньhожоруулагдамал звенонууд эмхидхэгдэбэ. Жэшээлбэл, Ёнхорой сабшаланда И. П. Фомицкий, В. С. Хороших, А. С. Абрамов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звенонууд ажаллаха байна.

Иван Павлович Фомицкиин звенодо «МТЗ» түхэлэй дүрбэн трактор, тракторна хоёр-хоёр косилка, тармуурнууд, бухал табиха, үбhэ тюглэн дараха, hүри сомохо түхеэрэлгэнүүд даалгагданхай юм. Мүн иимэрхүү машина нэгэдэхи отделениин бусад звенонуудтань хубаарилагдажа үгтэбэ. Хүсэд оньhожоруулагдаhан эдэ звенонуудай хоёрынь Дээдэ-Ёнхорой сабшаланда ажаллаха хараатай. Харин гурбадахинь холын сабшаланда гараха байна.

Гадна Н. Ф. Гаськовой хүтэлбэрилдэг Цагаан-Усанда ажаллаха оньhожоруулагдамал звенодо «МТЗ» түхэлэй 5 трактор, бухал шэрэхэ түхеэрэлгэтэй нэгэ «СК-3» комбайн, тракторна 9 косилка болон бусад техникэ даалгагдаа. Тиихэдэ Боцын отделенидэ оньhожоруулагдамал 4 звено эмхидхэгдэжэ, В. Г. Якимов, В. Г. Корчанов, В. Н. Роземблюм гэгшэд хүтэлбэрилэгшэдөөр томилогдоо.

Эдэ эмхидхэгдэhэн звенонууд гол түлэб олтирогой, доро газарай сабшалангай ногоо сабшажа байна. Гэхэтэй хамта, ойн[...] хи, «хадалиг газарай ма[...] сабшажа hурилхөөр т[...] Косилкын ябаха аргагүй [...] да пенсионер Мефодий С[...] хүтэлбэрилдэг звено тэж[...] хэнэ.

Байгша оной үбhэ тэж[...] хэлгэдэ отара, гүүртэнүү[...] даг хонишод, малшад бу[...] хүү хабаадалсаха юм. М[...] хуряалгын эхилхын ү[...] үдэрнүүдтэ бухы машина[...] кэеэ шалган хаража, д[...] дыень усадхажа байна. [...] рилгада И. П. Фомицкий, [...] роших, П. С. Фролов, В. [...] В. П. Плюснин гэгшэд [...] ябалсана.

Гэхэтэй хамта, ажахын[...] нүүдтэ үбhэ хуряалгын [...] гүүдые заhабарилга тү[...] Заримдаа тракторой ко[...] муур заhабарилагшад за[...] стиин дутамаг дээрэhээ [...] тана. Тиимэhээ аймагай [...] техникэ» нэгэдэлэй хү[...] шэд энэ дутагдалыень ха[...] жа, ойрын үдэрнүүдтэ зо[...] жээ абаха аабза гэжэ най[...]

В. БА[...]
хүдөө [...]

Зэдын аймаг.

ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ ГАРАНХАЙ

«Улаан Оронго» колхоз адууhа мал олоор үдхэдэг ажахынуудай нэгэн. Тиимэhээ зунай зүлгэ ногоон дээрэ малаа зүбөөр адуулжа, hайса таргалуулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ шухала зорилго болоно.

Колхозой правлени болон партком холын бэлшээридэ ажаллахаар гараха малшадай байра байдал тухай асуудалда эртээнhээ анхаралаа табиhан байгаа. Жэшээнь, холын бэлшээри дээрэхи гэр байрануудые hэльбэн заhаhан, досоохииень гуримтай болгоhон, хашаа хорёоень бодхооhон байгаа.

Тээсгэнэй хэдэн hүрэг залуу мал, хонид холын бэлшээридэ абаашагдаба. Жэшээлхэдэ, Олзон гэжэ газарта үнинэй үхэршэн Ф. Цыденов нүүжэ ошоо. Тэрэ 148 бурууну удые бэлшээн таргалуулхаар даажа абаhан.

Мүн Янгаажанай уужам элдин талада үхэршэн В. Бальжиев байрлана. Тэрэнэй харюусалгада үгтэhэн 170 толгой залуу мал бараг hайнаар харууhалагдана.

Дам саашаа, Хяагтын дардам харгыгаар ябахада, хойто таладань Ута-булагай аршаан гэжэ байдаг. Тэндэ зунай сагта хүн зон олоороо сугларлаг. Энэ аршаанай дэргэдэ түхеэрэгдэhэн зуhаланда шадамар бэрхэ малшан В. Т. Будаев нүүжэ ерэнхэй. Энэ хүнэй харууhанда үгтэ[...]hэн эмэ хашарагууд ерэхэ намар гүрэндэ тушаагдаха юм. Нүхэр Будаев үхэр малай хойноhоо оролдосотой hайнаар харууhалдаг гэжэ магтуулдаг юм. Нёдондо тэрэнэй шахан таргалуулhан үхэрнүүд имагтал тарган гэhэн сэгнэлтэ абаа hэн.

Ингээд байхада холын бэлшээридэ нүүжэ ошоhон малшадые шухала хэрэгтэй эд бараагаар хангахын тулада автолавка ябуулха тусхай график зохёогдоо бэлэй. Мүнөө Ивалгын райпогой үнинэй жолоошон Д. Ж. Нимаев долоон хоногтоо хоёр удаа холын бэлшээри ошожо, малшадта элдэб эд бараа наймаална. Мүн баhа мед[...] хүдэлмэрилэгшэдшье долоо[...] ног бүридэ нэгэ удаа ма[...] ошожо байха гэhэн гури[...]

Оронго нютагай малша[...] баярай жэлдэ абаhан [...] уялгануудаа урагшатай [...] бэелүүлхын зорилгоор зуна[...] та бэлшээриин hайнда [...] малаа таргалуулха гэжэ [...] но. hүүлэй үедэ хура [...] элбэгээр орожо, хээрэ [...] бэлшээри эли бодо h[...] захалаа. Иимэ сагта үхэр [...] шадажа адуулаад байбал, [...] бэлшээридэ гараhан ма[...] ажалдаа амжалта туй[...] лабтай.

В. ГАЛДАН[...]

Совет геологууд-академигүүд Владимир Смирнов, Георгий Дзоценидзе, геолого-минералогиин эрдэмэй доктор профессор Василий Котляр гэгшэд 1972 ондо эрдэм, техникын талаар туйлаhан ехэ амжалтануудайнгаа түлөө Ленинскэ шангай лауреадууд болонхой.

hүүлэй 100 жэл соо «Карымский» вулкан 20 гара дахин тэhэрhэн байна. Энэ хадаа Камчатка дээрэхи 28 вулкануудай нэгэн юм. Эндэхи вулкануудаар жэшэхэдэ «Карымский» хэды багаханишье hаа, эрдэмтэдые ехэтэ hонирхуулдаг байна. Хэзээшьеб үни урда сагта томо байhан аад, хүсэ ехэтэй тэhэрэлгэ болdescribed

ВУЛКАНУУДЫЕ АШАГЛАhАНА[...]

Эдэ эрдэмтэд вулкануудые, нэн түрүүн палеовулкан гэдэг эртэ урда сагай вулкануудые шэнжэлнэ. Вулканууд залиржа, шэнэ хада уулануудай бии болоhoop хэдэн миллион жэл үнгэрөө. Гэбэшье галаар амилдаг хадануудай анхан бии байhые гэршэлhэн сараа тэмдэгүүд үлэнхэй (вулкан хэдэн арбаад, зуугаад мянган жэл соо байдаг).

Вулканууд үе үе ойро зуурын хугасаа соо тэhэржэ, гал бурма хаябашье, ехэнхидээ намдуу байдаг. Тингэбэшье саг үргэлжэ шахуу халуун газ, ууралаар амилдаг юм. Ингэжэ газарай гүн соohoo элдэб янзын бодосууд, тэрэ тоодо янза бүриин металлнууд, дэлхэйн нюруу дээрэ туйлай ехээр түригдэн гаргагдана. Вулканай хаяhан газ, шиигтэй уурал атмосферэдэ ороходоо үдхэрэн хүндэрөөд, вулканай лава үнэhэн шэнгеэр hөөргөө унажа, вулканайнгаа хормойдо, далайн вулкан — далайнгаа оёорто сугларлаг. Газар дорохи магма тиигэжэ газар дээрэ гараад, эгээн хүндэ бодосуудынь — металлнууд вулканай хормойдо сугларна. Бүхы дэлхэйн хэдэн арбаад мянган геологуудай бэдэрдэг хара үнгэтэ, шухаг, радиоактивна металлнууд, алтанай, мүнгэнэй хэбтэшэнүүд иимэ аргаар бии болоhон байдаг. Металл малтан абалга арадай ажахы хүгжөөхэ эгээн шухала арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн юм. Жэшээлэн хэлэбэл, металл гээшэ промышленностиин хилээмэн болоно. Промышленностьмнай тэрэниие улам ехээр хэрэглэдэг болоно байнхай. Тиимэhээ металл хаана хэбтэнэб, хаанаhaa оложо болохоб гэжэ мэдэлгэ түсэбэй ёhoop хүгжэжэ байгаа ажахыда илангаяа шухала. Элдэб руданууудтай газар олоод, хаана, хэды шэнээн, ямар руда бииб гэжэ гүйсэд мэдэбэл, тэдэниие малтажа абаха, болбосоруулха, индустриальна үйлэдбэринүүдые барихаhaa гадна, мүн шэнэ городуудые, промышленна бүхэли районуудые бии болгохо аргатай.

Хэрбээ газарай «нөөсын» гэнтэ дууhашабал, ехэ гарза тохёолдохо бшуу. Тиимэhээ руда бэдэрхэ, тэрэнэй нөөсые тодорхойлходоо, гансашье геолого-шэнжэлгын партинуудай хараhан, олоhон юумые баримта болгохо бэшэ; мүн теориин үндэhөөр энэ хүдэлмэреэ эрхилхэ шухала.

Иимэ найдамтай теори зохёохын тула ехэ эрдэм ухаан, дүй дүршэл, онол бэлиг хэрэгтэй. 1972 оной Ленинскэ шанда хүртэhэн «Комплекс работ по рудоносности вулканогенных формаций» гэдэгынь тиимэ эрилтэнүүдтэ харюусахаар зохёол болоно.

Хорин табан жэлэй урда тээ иимэ бодомжо хэлэгдэhэн юм гэбэл: вулканууд гээшэ Газар дээрэхи металлай бүрилдэдэг зүйлнүүдэй нэгэн болоно. Вулканууд дэлбэржэ байха үедөө хэмжээлэшэгүй ехэ металл гаргажа хаядаг. Вулканууд Газар дээрэхи бүхы юумэнүүд шэнгеэр нэгэ үе бии болодог, хүгжэдэг, hүүлэй hүүлдэ hүнэжэ үгы болодог. Байн байтараа унтаржа, оршон тойронхи породонуудтай хамта удаа дараалан доошоо, газар худар орожо дарагдадаг. Тингэ тиигэhээр вулканическа гү, али вулканогеннэ гэдэг породонуудай зузаан үенүүд бии болодог. Эдэл үенүүд соо элдэб металлнуудые бэдэрхэ хэрэгтэй.

Иимэ теоретическэ hанамжанууд бии байhан. Теэд... үни унтаржа үгы болоhон, эртэ урдын вулкануудые шэнжэлхэнь амар хэрэг бэшэ. Геологическа талаарнь абаба[...] урдын» гэhэн үгэ хэ[...] лион гү, али арбаад [...] жэлдэ, бүришье үни [...] маадажа магад. Иимэ [...] сагта вулкануудай би[...] гые шэнжэлжэ, ямар [...] байдалда рудагай үе h[...] бии болоhон бэ, Совет[...] зай газар дээрэ байгаа[...] далнуудые яажа бэдэр[...] hэн асуудалнуудта В[...] Смирнов, Георгий Дзо[...] Василий Котляр зохёо[...] зорюуланхай.

Советскэ Союзай га[...] дын геологическа түү[...] раад үзэе. Манай орон[...] канаар олон гэжэ н[...] бэшэ юм. Оронойм[...] хойто зүгтэ, Камчатк[...] Курильска олтирогуу[...] вулканууд бии. Гэбэшье[...] hэн геологическа үенү[...] ветскэ Союзай бүхы га[...] да дээрэ вулканууд о[...] hан янзатай. Бултада[...] доро байгаагүйнь эли[...] нууд баруун тээhээ [...] «нүүжэ», нэгэ газарта [...] хаданьь, нүгөө тээнь би[...] дог байгаа.

Эрдэмтэд вулкану[...] болоhон дүрбэн үеые [...] дурдана. Нэгэдэхи үен[...]

ЖАРГАЛТАЙШ ДАА, ЛЮДА

1.

Ажалай hүүлээр haя Людэдэ ерэхэдэ-мнай, гартэнь ондоо хүншьегүй, Адисотоёо хоюулан hуубад. Хажуудань байhан ...шхан стол дээрэ обоо хүбөө саарhан ...аргадана.

Мэндээ хэлсэhэнэйнгээ hүүлээр юрын... хөөрэлдэжэ эхилбэбди.

— Шимнай иихэдээ юун олон грамо...аа гаргаад хаража hуунаш даа. Үшөө ... алтайш, хөөрыш, юрэдөө. Хабаровскаар хэр ябажа ерээ зомта? — гэжэ бул...нимнай hанаа таахан юумэдэл Нина hо...рхоодхибо.

— Гэмгүй даа. Командаараа 1-дэхи hуури эзэлээбди. Долоон команда сугларaa. Тэдээн сооhоо шалгараа гээшэ аабзабди даа, — гээд Люда богонихоноор харюусаба.

— Яагаа уруу дуруубши?.. Юун болооб? Адисо гэмгүй гү? — гэжэ байжа басагад hурасагаана.

— Гэмгүй. Юуншье болоогүйл даа, ...д, — гээд Люда абяагүй болошобо.

— Аа, тэрэ мүрысөөндэ мамамнай муу ...уудаа ха юм даа. Тиигээд лэ грамотануудаа харалган болоо гээшэ гүбэ. Тиимэ ..., Адисо? —гэжэ сэхыень дуугаржархи...аг Инэмнай энеэбэ.

— Яhалал зүйтэй буудабаш даа. Командаараа шүүhэн хадаа, өөрынгөө өөртөө гомдоhон гомдол хүндэ хэлэхэ дурамгүй hэл. Хулисэгты, басагадни. hанаhан hанамни хуу шарайдаа гарашаха аад, нюужа шадабагүй гээшэ бэзэб,—гээд Люда ...зэхалба. — Үнэхөөрөө, битнай ...уу буудааб. hанаhандаа оройшье хүрөөгүйб даа. Юун болоо юм, ойлгоногүйб? Бэ...эдхэл багадаа гээшэ ааб даа.

Улаан-Үдын авиационно заводой инженер Людмила Чойжинимаевна Генинова мэргэн буудагша гэжэ үнинэй нэршэнхэй юм. Заводойнгоо, районойнгоо болон республикынгаашье нэрэ түрые Люда оло дахин суурхуулжа, түрүү hууринуудые эзэлэн, олон тоото шангууд болон грамотануудта хүртэhэн байха юм.

Людмила Чойжинимаевнагай ажабайда...ые спорттүйгөөр hанаандаашье оруулмаар бэрхэтэй. Буряадай 1-дэхи интернат hургуулида hуража ябахадаа, спорттой ...сэдэг байhан Людые нүхэдынь, багшанарынь мүнөөшье элихэн hанадаг. Удаань 1957 ондо комсомолой путёвкоор Хо...инн совхоз худэлхэеэ гараhан ...с hургуулиин hурагшад олондо ...урхаа hэн. Люда тэрэ ажахыда

2.

хоёр жэл ажаллаад, Новосибирск хотын электротехническэ институтда ороhон юм.

Түбhэндэ уридша, урма зориг ехэтэй, нюргаар набтархан буряад басагые институдай спортын таhагай багшанар гансата хараадаа абаа hэн. Конькигаар гүйхэ, буудаха, шэнээр нээгдэhэн альпинизмын кружогто ябаха, номоо үзэхэ, чертёжнуудые зураха гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүдые Люда тааруулаад, алиниинеьшье жэгдээр дүүргэдэг байгаа.

— Альпинизмын кружогто дуратайгаар ороо hэм. Тэрэ кружогой хүшэр хүндэнь мэдээжэ ааб даа. Бэеэ хүдэржүүлхэ гэжэ бага байхаhаа хүсэдэг hаналаа бэелүүлхые оролдоhон байгааб, — гэжэ Люда мүнөө хөөрэдэг. Нэгэ жэлэй турша соо СССР-эй альпинистын нормо дүүргээд, 3-дахи разрядай спортсмен болоhон юм. Тиин Памир болон Алтайн хадануудаар аяншалжа, зунайнгаа амаралтануудые hонирхолтойгоор үнгэргэдэг hэн.

Мэргэн буудалга — мүнөө үедэ Людын гол анхаралда. Винтовкоор хэбтээд буудахадаа, Люда бүришье мэргэн юм. 1969 ондо Улаан-Баатарта үнгэрhэн уласхоорондын мүрысөөндэ тэрэ хабаадахадаа, Монголой спортын мастерай нормо дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүүлhэн байна. Республикынгаа суглуулагдамал командын гэшүүн байhан Людмила Генинова Буряад ороноо хаана яанагүй суурхуулдаг хаям.

Мэргэн буудалгаар Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй түрүү hуури эзэлхын түлөө нёдондо үнгэрhэн мүрысөөндэ тэрэ 3-дахи hуури эзэлhэн байгаа. Харин мүнөө...

Люда түрүү hуурида хүртөөгүйдөө гомдоо бэшэ даа. Тэдэнэрэй командаараа 1-дэхи hуурида гараhаниинь юунтэйшье сэнтэй бэшэ. Тэрэнэй түлөө хүп бүхэн оролдоо, амжалтадань командын гэшүүн бүриин хубита оронхой бшуу.

Спортоо заяандаашье орхихогүйб гэжэ Люда хөөрэдэг. Зүб даа. Мүнөө сагта ГТО-гой нормативуудые хүн бүхэнэй дүүргэхэ тухай эрилтэнүүдэй табигдажа байхада, спорттой хахасажа болохо аал?

3.

Бэе махабадай бүридэн болбосоролгодо, согтой hэргэлэн, элүүр дорюун байлгада спортын шухалые Люда бүри үхибүүн ябахаhаа мэдэрhэн.

Людмила Чойжинимаевнагай хүдэлдэг цех завод соогоо түрүү цехүүдэй нэгэн юм. СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан уран hайханай наада харалгада тус цех (хүтэлбэрилэгшэнь В. В. Савотченко) онсо шалгараа hэн. Заводой болон цехэй ниитын хүдэлмэридэ инженер Л. Гениновагай эдэбхитэй хабаададаг тухай нүхэр Савотченко хөөрэhэн юм.

Хэжэ байhан ажалаа, ниитын хүдэлмэри, спорт гурбые элсүүлжэ, hонирхолтойгоор ажаhууха гээшэ мүнөө үеын совет хүнэй шанар шэнжэ мүн.

Теэд спорттой нүхэсэхын тула ямар ехэ саг, мүхэшэгүй зориг хэрэгтэй гээшэб?

Самолёт бүтээлгын инженер-механик мэргэжэлтэй болоhон Людмилын тус заводто хүдэлжэ эхилhээр долоон жэл үнгэрбэ. Түрүүшын жэлнүүдтэ лабораторидо хүдэлөө hэн. Харин hүүлээрнь тусгаар цехтэ оруулагдаа. Людмила Гениновагай шэлэhэн мэргэжэлдээ, хэжэ байhан ажалдаа тон дуратайнь эли байдаг.

— Ажалай hүүлээр саг соогоо ерэхэнь үсөөн агша даа. Хооhон цех соо юугээ хэжэ hуудаг юм агшаб гэжэ гайхахаш. Теэд басагамни багаханhаа иимэ нэтэрүү юм hэн даа. Эдэрмэгэйнгээ Мантаан, Шаралза гэжэ газарнуудта үбhэ сабшахабди. Гомбомнай, манай үбгэн, далайса ехэтэйгээр, хороосотойгоор ногоо сабшадаг hэн. Тиихэдэ Зудмилэмнай (хүгшэн Людмилые иигэжэ нэрлэдэг юм) далайсаар ахиршье hаа, аргагүй түргэн сабшадаг бэлэй. Эсэхэ сусахые оройшье мэдэхэгүй. Харахадаш — мээл орой монсойсо орожо ябаха, — гэжэ Людын нагаса эжы хөөрэдэг. «Хүн болохо багаhаа» гэжэ хэлсэдэг энэл гээшэ аабза. Зориhоноо табидаггүй, hанаhандаа хүрөөгүйдөө болидоггүй хүнүүд ажабайдалдаа илалтануудые түйладаг. Тэдэнэрэй тоодо манай Люда оролсоно.

Новосибирскын электротехническэ ин-

4.

ститудта Люда сэхэ зорижо, зорюута ошоhон юм. Республика доторoo шэнэ үүсхэл түрүүшынхеэ гаргаhан 1-дэхи интернат hургуулиин hурагшадта ороноймнай дээдэ hургуулинуудай үүдэнүүд хаанашье нээлгээтэй байдаг. Тэдээн сооhоо гансал НЭТИ шэлэгдээ бэлэй. Юундэб гэхэдэ, самолёдто Люда анханhаа hүзэгтэй юм hэн. Тосхондомнай самолёдой буухада, ухаа мэдээ алдан: «Аэроплан, аэроплан ерээ!» гэлдээд, бэе бэеэ дуудан гүйлдэгшэ hэмди. Нэгэтэ хооhон аэропланай хажууда арбаад үхибүүд удаан hууhанаа hанагшаб. Тиихэдэ хүн бүхэн лётчик болохо хүсэлтэй болошоод байhан юм. Харин Люда юуншье гэжэ дуугарангүй, огторгой өөдэ хараад, анирггүйхэн хэбтээ hэн.

Тэрэ минута тухай hүүлдэнь hурахадамни:

— Таанад юрэ хөөрэлдөө hэмнайт даа. Хэнтнайшье сэхэеэ хэлэжэ байгаагүй шэнги hэн. Харин би үнэхөөрөө лётчик болохо хүсэлтэй ха юмбиб, — гэжэ Люда харюусаhан юм.

Теэд Людын юундэ лётчик болоогүй тухай баhал hонирхогдоо hааб даа. Тэрэниие жараад онуудтай холбуулан тайлбарилмаар юм. 1961 оной апрелиин 12... Совет космонавт Ю. А. Гагарин замбуулин руу ниидэ. Теэд замбуулипаар ниидэжэ ябаха онгосонуудые бүтээдэг хүнүүд ямар ехэ жаргалтай гээшэб гэhэн бодол Людын толгойдо түрэжэ эхилhэн. Тиимэhээл тэрэ хуби заяагаа самолёдтой нэгэдүүлхэ зуураа, самолёт бүтээдэг инженер болохо гэжэ шиидэhэн байгаа.

Конькигаар гүйлтэ, альпинизм, мэргэн буудалга — баран, бодоод үзэхэ болоо hаа, түргэнтэй холбоотой. Людын шэлэhэн мэргэжэлшье энээнhээ холо бэшэ.

Хөөрэлдэhөөр байтарнай, ажалшадай захилаар радиогоор буряад дуунууд дамжуулагдаба. РСФСР-эй арадай артист Ч-Н. Гениновэй бусадhаа тад ондоо, юрэ бусын хоолой гэнтэ дуулдажа, «Араараа татамалхан телефоноороо» гэжэ дуун зэдэлшэбэ.

Ой, үбгэн абамнай дуулана, — гээд Адисо hүрэжэ бодомсоороо, радиотоо шанга болгобо.

— Ажалдаа амжалтатайш. Эсэгэшни тиихэдэ мүнхэ юумэндэл, радиогоор дуулажал байха... Жаргалтайш даа, Люда, — гэжэ басагад hанаhанаа хэлээдхёо hэн.

В. ТОКТОХОЕВА.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ЧЕХОСЛОВАКИ.Ороной зүүн хилэhээ баруун заха хүрэтэр hунан нэмжыhэн «Прага—Брно—Братислава» авто-харгын барилга түлэг дундаа ябажа байна. Энэ зам мүнөөнэй автомобильна транспортын бүхы эрилтэнүүдые хараада абажа баригданхай. Эндэ автомашинанууд часай 150 километр хүрэтэр түргэн ябажа шадаха байна. Барилга дээрэ Советскэ Союзда хэгдэhэн элдэб машинанууд хэрэглэгдэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Брно шадар хүдэлмэриин талмай дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

БОЛГАРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. Дунай шадархи Козлодуй гэжэ залуу городhоо 5 километр хараанай газарта Болгариин эгээл түрүүшын атомна электростанци баригдажа байнхай. Арадай ажахыда тэрэнэй асарха аша туhа ехэ юм. Ашаглалгада үгтэхэдөө, тус электростанци жэл соо 6 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэхэ юм. Энэ атомна электростанциин барилга орон соо эршэтэ барилга гэжэ соносхогдонхой. Мүнөө атомна реактор ба машинануудай байха гол корпус, реакторнуудые hалхитуулха долоон километр утатай канал баригдажа байнхай. Энэ АЭС-ые түсэблэн хараалалгада Советскэ Союз ехэ туhа хүргэнэ. Мүнөөшье барилгын ба хабсаралгын хүдэлмэридэ совет мэргэжэлтэд хабаадалсаhаар. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Болгариин эгээ түрүүшын АЭС-эй барилгын талмай.

ТАСС-ай фотохронико.

КИНОЛЕКТОРИ ЭМХИДХЭГДЭБЭ

«Архидалга болон алкоголизмтай тэмсэлые шангадхаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудтай зохилдуулан, «Прогресс» кинотеатр тусхай кинолектори эмхидхэбэ. Тус кинолектори Улаан-Үдэ хотын ажалшадай амардаг, сэнгэдэг паркын зунай театр соо нээгдэнхэй.

Сугларагшадай урда республикын прокуратура, милициин болон медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, документальна фильмүүд харуулагдаха байна.

Түрүүшын тиимэ лекци июлиин 14, 19-нэй үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэбэ. Республикын прокуратурын хүдэлмэрилэгшэд П. А. Коростылев, В. Д. Штраус гэгшэд сугларагшадта «КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые, Россин Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй Указые» тайлбарилжа үгэhэн, «Архидалга ямар тодхортойб?» гэhэн темээр лекци уншаhан байна.

Ф. МОЖАРОВ,
«Прогресс» кинотеатрай директор.

ЮРЫН ДОМОГ

hаяхан hалбарhан сагаан сэсэгүүдые түүжэ, гартаа бариhан эреэхэн пумаажан бүдөөр оёhон платитай басаганай зосоо уужам даа. Оршон тойроншье сэнгэлиг гоё. Байгаалиин хуушан нэмэргээ гүбеэд, шэнэ гоёолтоёо нэмэрижэ эхилhэн жэлэй дүрбэн сагай эгээл гоё hайхан үе бэлэй. 31 жэлэй саада тээ нэгэ үглөөгүүр хүнэй шэхэндэ хажар «дайн эхилээ» гэhэн мэдээн ерээ hэн.

Эреэхэн пумаажан бүд платитай гэнэн хонгор Лиза басаган дайнай эхилхэдэ, Витебск хотодо байгаа. Дайнай гал дүлэнэй дүтэлжэ ерэхэдэ, Лиза эжытэеэ Саратов город зөөхэ баатай болоо hэн. Эндэhээ hайн дураараа фронт мордобо. Иигэжэ 17-той Лиза басаган эреэхэн платиингаа орондо солдадай хубсаhа үмдэжэ, хүлгөөтэй, аюултай дайнай байдалда ороо бэлэй.

...Буунуудай нүерээн, тэhэрэлгэнүүд... Газарай хүрьhэн дэгнүүлтэеэ агаарта дэгдэнэ, шорой, тооhон. Энээн соогуур мүлхижэ, шархатаhан сэрэгшэдые гаргахадаа, үшөө уян гартай басагад—медицинскэ сестранууд яатараа тулидаг, эсэдэг байгаа гээшэб. Үдэшэлэн тээ басагадай бэе эсэшэнхэй, хүл гараа хүдэлгэхэ аргагүй, үглөөдэр хүл дээрээ бодохоор бэшэ шэнги болоод байха. Теэд үглөөдэрынь үшөөшье олон хүниие нюрган дээрээ үргэлжэ гаргаха.

Эдэ хүндэ хүшэр үдэрнүүд үни хада үнгэрэнхэй. Авиационно заводой малярна цехэй хүдэлмэришэн Елизавета Борисовна Павлова эдээн тухайда хааяа домоглодог. Ажабайдалайш нэгэ хуби боложо, зүрхэ сэдьхэлдэшни ороhон юумые дурдаад, домоглоодшье яахабши даа. Тэдэ дүлэтэ жэлнүүд үни хадаа үнгэржэ, түүхэ болонхой. Илалтын үдэрые арамнайлhанhаа хойшо сэрэгшэдэй үхибүүд сэлмэг тэнгэри доро үндыжэ байна. Елизавета Борисовнагайшье үхибүүд хуу томо болонхой, аша хүбүүниинь hургуулида орохоёо байна.

Шепетовко, Проскурово, Развадов, Сандамир гэдэг городуудай нэрэ дайнай хойто тээ гараhан үетэндэ миин лэ карта дээрэ тэмдэглэгдэhэн нэрэнүүд бээз. Эдэ городуудаар дайгаар гаралсаhан Елизавета Борисовнагай зүрхэ сэдьхэлhээ эдэ нэрэнүүд хэзээшье гарахагүй. Ямар олон сэрэгшэдэй ами наhан абарагдаа гээшэ hэм, ямар олон хүн хэтэ мүнхэдөө эдэ нютагуудта үлөө гээшэб. Эдээн тухайда домогложо, дурдаханьшье түбэгтэй, зүрхэн үбдэхэ байна.

...Ажабайдалаараа дүүрэн, хүхюун эхэнэр завод соогуур алхалжа ябана.

— Мэндэ-ээ, Елизавета Борисовна!—гээд нүхэдынь хандана. Энэ ехэ заводто сэрэгшэ ябаhан эхэнэрые олон зон таниха, олон зон хүндэлдэг байна.

— Сандамир шадар болоhон дайн байлдаануудые мүнөөшье болотор мартадаггүйбди. Баруунай оронуудта, далайн саанахидшье энэ үдэрые бү мартаг. Маанадай, үхибүүдэймнай ерээдүйе аршалан хамгаалhан, амгалан, зол жаргалта байдал асарhан ахамад үетэнэйнгөө урда малгайгаа абан дохинобди.

Энэ хөөрөөень дуулахадаа, бүгэдэнэй бодомжые хамталан хэлэбэ гэжэ шэбшээ hэм.

Н. ФЕДОТОВ.

ШЭНЭ ГЭРЭЙ hУУРИ

Ц.-Д. Хамаев

рассказ

(Түгэсхэл. Эхининь манай газетын июлиин 19-нэй номертэ.).

Ури ороходо, нарhан модоноон холтоhон уhабхижа гэдэбэ. Үбгэжөөл hургаагууд дээрэ дүндылгэжэ хаяhан мододоо тээ наранай шарахаhаа эхилээд, зулажа ородог болобо. Ойрохон саг соо мододынь хатажа, кантовалхаар болохо ха юм. Зунай эхин hара багаар хүү... бүүниинь албанhаа бусаха, хурса гэгшын сарбагай hүжэеэ барижа, шэнэ гэрэйнгээ hуури таталсахал ёhотой. Нам hуужа, саб сагаахан болоторнь модонойнгоо холтоhо зулана. Заримдаа hургуулиин шабинар гү, али сүлөөтэй нэгэн ойронь ерэжэ, гарайнгаа шалаа гаргангаа туhалалсаха юм. Тиихэдээ заа болгон лэ мододойнь бүдүүниинь, яажа асарhыень гайхадаг.

«Арга оншыень олоод, мухарюулаад, тахарюулаад, шаргын дэрэ дээрэ гаргабал, морин шэрээд лэ ерээ ааб даа», — гэжэ тоосогүйхэнөөр харюусадаг зантай hэн. Үнэндөө иимэ нойтон модо hөөмшье хүшэжэ үндылгэхэ гээ hаа, ашагүйхэн тэнхээ хүсэн хэрэгтэй болохол даа. Үбгэжөөлэй хэрэглэмжэгүйнь, хэлэдэг онол тодхол гэдэгынь олондо таабари болон үлэдэг байба. Баабгайн hабартал барьяагар яhалиг гарынь скоблиёо үхибүүнэй наадаhан мэтэ татахадань, зурууд холтоhон хиисэн, унжалданшье газарта унана. Хэжэ байhан ажалдаа хэмгүйгөөр дурлаhан хүнэй маяг шэнжэ хүдэлсэ бүхэндэнь мэдэрэгдэнэ.

— Иихэдээ энэймнай юуниинь хүдэлдэбэ гээшэ хаб, юрэдөөгэй, haя наашыншье иигэжэ хүнгэдhэниинь харагдаагүй бэлэйл. Үбгэрhэн хойноо хүмнай залуугайнгаа ольhо оруулха гэжэ байха ха юм, — гэжэ гайхажа гэлыhэн атаархаhан хоёрой хоорондо нютагай наhатайшуулай хөөрэлдэхэнь түргэдөөдхибэ.

hүүлшынгээ модо зулажа дүүргэхэеэ hуутарнь, түрүүлэгшэ хүнгэн машинаая ойронь байлгажа, малгайгаа абажа, ёhолжо дохёо hэн. Энэнь ехэтэ хүндэлhэнэй тэмдэг байгаа.

— Скоблиёо үгэгтыл даа. Би зулаад туршаhуу, гэхэдэнь

Үгы даа, нүхэр түрүүлэгшэ, орейтоот. hүүлшынгээ модо хэндэшье найдаха аргамнигүй, — гэжэрхёод, шингээр анхилhан хабарай хара газарай зөөлэн нилсагай нюла гэшхэн, бүдүүн модон дээрээ лаб hуугаад, яаралгүй нэгэ жэгдээр татан зулажа дүүргээ hэн.

— Манайда орожо, нэгэ аяга сай уужа гарагты, — гэжэ үбгэжөөлэй урихада, энээниие хүлеэhэн түрүүлэгшэ арсангүй, үмхирhэн хара гэрэйнь үүдэ түрүүлэн татажа оробо. Эртүүр хургааhалаад орхижорхиhон хургааhанай шулэ аягалжа, стол дээрэ табиба. Тиигээд үхэг сооhоо хахадые гарrахадань, түрүүлэгшэ хармаанhаа баhал хахадые hугалаад, стол дээрэ табиба.

— Үндэр hайхан ордон үндылгэхын тула энээниие асараа hэм, — гэбэ. Энэшье ганса бэшэ, үбгэжөөлтэй hанаhан бариhанаа, басаган тухай нюуса далдагүй хөөрэлдэхэ гэжэ бодоhон байгаа.

— Мори унаагаар гасангүй, хэрэгыем болохо тээшэнь хэлсэhэнтнай hайн даа, — гээд духаряагаа бариба.

— Тэрэниие би туhа гэжэ hананагүйб. Туhалаа hаа туhалhаншуугаар туhалха байгаабди.

— Ондоо туhаламжа эреэгүй хамнайб даа. Болоол гээшэ. Зай, барижархигты. hайн даа.

Түрүүлэгшын аршаан хүртэhэндэл шэмэжэ ууxадань, Божой хундагатай архияа нэгэ амяар бүлд гүүлжэрхёод, хургааhанайнгаа шүлэ хоёр-гурба халбагадаад, гааhаяа гаргажа:

— Зай, хабарайнгаа тарилгада бэлэн гээшэ гүбди?—гэжэ асууба.

— Гурба-дүрбэн хоногhоо орохомнайл даа. Нэгэ механизатораар лэ дутамагбди.

— Үгы, байза, манайш хүбүүн машина. тракторшье мушхадаг ха юм. Сагhаань урид табюулжа болохогүй юм гү? — гээд, үбгэжөөл урдаhаань хараба.

— Хай даа, болзорhоонь урид табяад орхихогүйл ха даа,—гээд, түрүүлэгшэ хоолойгоо заhасагаажа, юушьеб даа, хэлэхэ гэhэн аад, анираа хаташаба. Болоhон шухала юумээ хажуу тээшэнь орхижо:

— Гэрэйнгээ hуури ямар модоор татаха гэжэ бодообта? — гэжэ hүүлдэ асууба.

— Нарhан модон лэ байха юм бэшэ аал даа. Доошонь газар малтаад, тэрэ дүрбэн шулуун дээрэ эхи татаха гү гэжэл бодогдоhон.

— Шэнэhэн модон лэ hаа, үмхирхэгүй бүхэ байха hэн ха.

— Мүнөө болоhон хойно шэнэhэн модо хаагуур бэдэрхэбши даа, — гэжэрхибэ үбгэжөөл.

— Хэрэгтэй hаань, пилорамымнай газаа бүдүүн бүдүүн шэнэhэн модон хэбтэнэл ха юм. Нэгэ дүрбыень илгана бэзэбди.

— Колхозые хохидолдо оруулаад яахамнайб даа. Байг саашаа, — гэжэ hөөргэдэбэ. Гэбэшье, нээрээшье, шэнэhэн лэ hаа hайн байгаа гэжэ саагуураа бодобо ха.

— Үшөө нэгэ танда хэлэхэ юумэн намда бии hэн, Божойхон, — гээд стулаа дүтэлүүлжэ, папиросоо носоогоод: — Юрэдөө, мүнөөмнай бүhэ андалдаха, хадаг табиха үе саг болёо гээшэ ааб даа, — гээд абяагүй болошобо.

Үбгэжөөл гэнтэ hэргэгшэжэ, хоёр шэхэеэ hонор болгоодхёо hэн.

— Би үе наhаараа хүнэй бэшэг нюусаар уншажа hураагүй хүм. Басагадайнгаал хадань лэ hонирхоо болоо хүн hэн бэзэб. Тээсгэн хотоhоо ерэхэдээ мартажархиhан байгаа ха юм. Манай басаган танай хүбүүн хоёр ханихалуун бэшэт бэшэлсэдэг байна.

— Те-ээ залуу зон бэшэлсээ ааб даа. Үе хирын ха юм, — гэбэ үбгэжөөл.

— Албанhаа ерэhэн дороо гэрлэхэб гэжэ сэхэ хэлэнэл.

— Юу гэнэш даа?! — гэжэ сошоhон асууhан хоёрой хоорондо дуугараад, гааhаяа стол дээрэ табижархиба.

— Нээрээ даа.

— Теэд басагантнай юун гэхэ байгаа юм?

— Урда бэшэгүүд дээрэhээнь бодоходо, үгэ хэлээ ойлголсожо, улаан зүрхэеэ ниилүүлhэн лэ хэбэртэй.

— Өөhэдөө юун гэхэ зон байгаа юмта?

— Дурлаhан хоёр улаан зүрхые отолжо абаад, хоёр тээшэнь гам хайрагүйгөөр шэдэдэг саг үнгэрөө хамнай даа. Доогуур хэлэхэдэ, худа,— гэжэ шэнэ худань шоглон hагад хандаба. — Бүhэеэшье андалдаад hуухадамнай болохо.

— Үгы даа, би хүн зоной арада альбан мэхэ гаргажа үзөөгүйб. Сэхэ юумэн сэхээрээ. Урданай юумэн ула болошо, улаан залаатай сэсэгүүдэй сүлөөтэй арюунаар наран доро ургажа байхада, шэнэ ёhoop ёhолхо ёhотойбди.

— Зүб даа, худа, энэ минии асарhан архиhаа духаряа тогтоогты, — гээд түрүүлэгшэ хүл дээрээ бодожо hарбайба.

Тэдэнэр худа ураг боложо байhанаа мэдэлсэн, арюун hайхан ерээдүйнь түлөө юрөөл табин, шабхаруушье үлөөнгүй шабхаба. Божой гансата hанаа ороhондол:

— Тиигээд лэ шимии шэнэ гэртэмнай хубитаяа оруулалсаха гэhэн байгаа ха юмши даа. Яахаб. Арсанагүйб. Гансал зоной урда сахыень хэлээд үгэхэ ёhотойт. Би хабарай сагта колхоздо туhалалсажа, дүрбэн модоной сэнгые харюулалсана бэзэб.

Түрүүлэгшын юуншье гэхэ үгэнь олдобогүй. Гансал зүбшөөхэ баатай боложо, Божойн барьяагар гарые шангаар адхаад, бага халамгайшаг гаража ошоо бэлэй.

Хабарай тарилгын hүүлээр шэнэ гэрэйнь hуури дүрбэн бата шулуун дээрэ зуун жэлэй хуурай шэнэhээр татагдаад байгаа hэн. Дэгэлэй захань бүтэбэл, энгэрынь хэзээшье бүтэдэг ха юм. Шэнэ гэрэй, шэнэ байдалай hуури үбгэжөөл татаад байхадаа, зүрхэнинь омог залуугаар сохилходол гэдэг болобо ха. Хабарай үглөөнэй наранаар гаража, модонсоонгсо хэр хатажа байhыень шалгадаг, шэнэ hууриингаа буланда ерэжэ, хүбүүнэйнгээ бэлэглэhэн мүнгэн гааhаар хатуу набша тамхияа татажа, удаан бодолгото болон hуудаг болоо бэлэй.

Александра Лукинична Григорьева ...жэмэсэй республиканска станцида ...нэгэдэхи жэлээ хүдэлнэ. Даажа ...hан участогаа ходо ариг сэбэрээр ...жа, үрэ жэмэсэй баян ургаса аба... дүй дүршэлдөө залуушуулаа hур...г заишалтай.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

...ҮНДЭhӨӨР

...ард тухай жэлэй урда тээ байhан. Мүнөөнэй Украина, Кольско хахад арал, Карели болон Сибириин түб областьнуудта тиихэ үеэр олон тоото вулканууд бии байгаа.

Үни холын тэдэ вулканууд Кривой Рог, Курска суранзаний хада гэхэ мэтэ туйлай ехэ түмэрэй рудатай газарнуудые бии болгоhон байха.

Хоёрдохи үень — палеозойн ... манай сагhаа 450—350 миллион жэл урда тээ байhан. Тиихэдэ вулканизм Ураал, Казахстан, Дунда Ази худар нүүжэн бололтой. Тиигээд үнгэтэ металлнуудай ехэ ехэ хэбтэшэнүүдые бии болгоhон байгаа ха. Ураалые суурхуулhан зэдэй, мүн Казахстан болон Дунда Азиин зэд, туулга, цинк хайлуулжа абадаг рудиигууд тэнгэр бии болоо.

Зуу, зуун таби миллион жэлэй урда гурбадахи үень — ...ьпийска үе эхилээд, вулкануудай бүрилдэлгэ оронойимнай урда ба зүүн хажуу (Кавказ, Байкали, Примори, Алас-Дурна, Алас зүүн хойто нютагууд г. м.) тээшэ нүүгээ. Энэ үеэр үнгэтэ металлнуудhаа гадна, шухаг, радиоактивна металлнуудай, алтанай, мүнгэнэй руданууд бии болоожо эхи...

Алтанай, мүнгэнэй рудагай бии бололгодо вулкан зайлашагүй шухала гү, али үгы гү гэжэ эрдэмтэд үшөө элирүүлээдүй. Энээниие мэдэхэ «түлхюур» hаял олдожо байнхай.

Алтан, мүнгэн үетэhэн кварциин hудал соогуур байдаг, энээндэ вулкан ямаршье хабаагүй гэжэ hая болотор тоолодог байгаа. Теэд хэдэхэн жэлэй урда Чукотско-Охотско вулкануудай районда мүнгэнэй, алтанай баян гэгшын hудалнууд олдоо. Энэ ушар алта, мүнгэнэй бии бололгодо вулканай нүлөөлдэг байhые гэршэлнэ.

Дүрбэдэхи үень — мүнөөнэй вулканизм болоно. Советскэ Союзда вулканууд тиимэшье олон бэшэ: Камчатска, Курильска аралнуудта лэ бии. Вулканууд Номгон, Атлантиин, Энэдхэгэй далайнуудай оёор руу нүүнхэй.

Эрдэмтэд хэдэн жэлэй урда тээ этигэхээр бэшэ ехэ түмэрэй, марганецай рудануудые далайн оёорhоо олоо hэн. Тэдэнь никель, кобальт г. м. ба бусад үнэтэй сэнтэй металлнуудтай холисолдонхой. Иимэ руда далайн оёортохи тон ехэ талмайе хэhэг хэhэгээрээ эзэлнэ. Шэнжэлэгдэhэн газарай рудагай нөөсэ, даб дээрэхи тухайламжаар, хэдэн триллион тонио болохо байна.

Энэ ушар түрүүшээр эрдэмтэдые ехэтэ гайхуулаа: түмэрэй руда яагаад далайн оёорто ороо гээшэб, яахадаа иимэ элбэг байгааб гэхэ мэтээр гайхалсаhан юм. Гэхэ зуура, далайн геологууд рудатай шэнэ шэнэ газарнуудые олоhоор лэ байба. Шэнээргэ вулкануудай туhаламжаар иимэ руда бии болоо гэжэ Ленинскэ шангай лауреадууд Смирнов, Дзоценидзе, Котляр гэгшэд лэ тодоруулаа. Далайн оёорто байдаг вулканууд газарай түмэртэ ядроhоо иимэ ехэ хэмжээнэй бодосуудые шэдэлэн гаргана бшуу.

Газар соо руданаудай бии болоhон ушар шалтагаан олон байдаг. Тинмэhээ эдэ эрдэмтэд эртэ урдын вулкануудтаи холбоотой рудагай хэбтэшэнүүдые оложо, шэнжэлхээр шиидэhэн байна. Эртэ урдын породонуудые наринаар шэнжэлжэ, нюусануудыень элирүүлээ, вулканай «бүтээhэн» ажалые алхам алхамаар тодоруулаа. Тиигээд үнэтэ металлнуудай хэбтэшэ вулканай туhаламжаар бии болодог гэжэ элирүүлбэ.

Эрдэмтэдэй хүдэлмэринь тус теориин зүбые лаблан баталаад дүүрээ бэшэ, мүн ажахын ехэ удха шанартай байна. Академик Смирнов, тэрэнэй хани нүхэд рудагай шэнэ хэбтэшэнүүдые эрдэм ухаанай заабариин ёhoop бэдэрхэ, лаб олохо арга үргэдхөө. Үни үнгэрhэн сагай геологическа формацинууд Советскэ Союзай карта дээрэ тэмдэглэгдээ. Тэрэниие харахадаа, хаана, ямар газарта, хэды шэнээн гүнзэгыдэ руда оложо болохоб гээд уридшалан хэлэжэ боломоор. Энэ шэнэ аргын үндэhөөр, Советскэ Союз дотор эртэ урда сагта байhан вулкануудтай холбоотой рудагай ехэ уутанууд олдоо.

Мүн hүүлэй жэлнүүдтэ Ураалай шэлын урда хубидань, Кавказда олдоhон зэдэй баян руда, Түб Казахстанай туулгацинкын хэбтэшэнүүд жэшээ боломоор.

Номгон далайн галта сахаригай нэгэ хубинь болохо Чукотско-Охотско вулкануудай районда олдоhон алтанай, мүнгэнэй рудагай hудалнууд лауреадуудай шэнжэлхы бодомжын зүбые баталhаниинь илангаяа шухала.

Академик Владимир Смирнов, Георгий Дзоценидзе, геолого-минералогиин эрдэмэй доктор Василий Котляр гэгшэдэй гаргаhан теори Советскэ Союзай ажахыда гайхамшаг ехэ аша туhа хүргөөд байна. Металлнуудай шэнэ шэнэ хэбтэшэнүүдые саашадаашье олохо хэрэгтэнь геологуудта туhалха байха.

Ирина ЛУНАЧАРСКАЯ,
АПН-эй научна шэнжэлэгшэ.

Хуршэнэрэй һонин

АЛЬГА ТАШАЛГААР УГТАНА

М. Горькиин нэрэмжэтэ Владивостогой хизаарай драмын театрай коллектив һара тухай Шэтэ городто байжа, нилээд олон зужэгүүдые хүн зондо харуулаа.

Һаяхан Улаан-Үдын гүрэнэй ород драмын театр Шэтэ городто айлшалжа ерэбэ. Эдэнэр июлиин 8-һаа эхилжэ, Шэтэ хотын областной драмтеатрай ордон соо зүжэгүүдээ харуулна.

М. Горькиин «Мещангууд», В. Дельмарай «Үглөөдэр тухайгаа бодо», А. Турай «Нэгэхэн гэрвэ», Я. Волчегой «Цыган», Л. Митрофановай «Далайн үһан һүндэ дабтагдай» болон бусад зүжэгүүд театрай репертуарта оролсоно.

Хуршэнэрэйнгөө зүжэгүүдые шэтынхид нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Театрай коллектив Шэтэ хотодо июлиин 30 болотор зүжэгүүдээ харуулха юм.

ШЭНЭ ЭЛЕВАТОР

Һаяхан Шэтын мельзаводоуправлениин шэнэ элеватор ашаглалгада үгтэбэ. Главвостоксибстройн Энгэдэйн СМУ-гай, «Сибэлеваторстройн» ПМК-616 гэгшын барилгашад, Красноярскын «Спецэлеватормельмонтажай» хабсаргагшад энэ элеваторые бодхооһон байна.

Энэ элеватор хадаа область соогоо эгээ томонь юм: 24 мянган тонно орооһо багтаажа шадаха, жаран дүрбэ метр үндэртэй башни соо хэгдэһэн орооһон мүнөөнэй эрилтэ бүтээгдэхэн элдэб онһоожоруулагдаһан түхэзрэлгэнүүдэй туһаламжаар арилгагдаад, хиидхэгдэжэ, хаташагдаад, хэдэн сорт болгон хубаагдаад, шэгнэгдээд, талхан болгогдоод гарана бшуу.

Шэнэ элеваторай бүхы ажалынь онһожоруулагдахадай.

Шэнэ урагсын тарян гушаан абахаар энэ элеватор бэлэн болгогдобо.

ХАНЫН ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХАРАЛГА

Гүрэнэй худалдаа наймаанай, потребкооперациин худалмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой үүсхэлээр худалдаа наймаанай эмхинүүдэй ханын газетэнүүдэй, сатирын хуудаһануудай болон комсомол-залуушуулай «Прожекторнүүдэй» харалга-конкурс гурбадахяа үнгэргэгдэбэ. Социалис мурысөөн үргэн дэлисэтэй болгохо, абаһан уялгануудаа дүүргэлтын түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө дайшалхы хубитые ханын газетэнүүдэй оруулжа байһанинь энэ харалгаар харагдана.

Шэтын горпромторгын «За культурную торговлю», худалдаа наймаанай училищиин студентнэрэй ханын газетэнүүд, Центральна базаарай сатирын хуудаһан энэ харалга-конкурс дээрэ үндэр сэгнэлтэнүүдые абаһан байна.

НООҺО ХАЙШАЛАГШАДАЙ КОНКУРС

Агын районой XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо нооһо хайшалагшадай областной арбан хоёрдохи конкурс үнгэргэгдэбэ.

Энэ конкурсдо Агын округой, Ононой, Борзиин районуудай ажахынуудай 38 түлөөлэгшэд хабаадаба. Агын районой XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түлөөлэгшэ Цыпилма Убдылова, Могойтын районой «Коммунизм» колхозой түлөөлэгшэ Балдан Баваров гэгшэд хони хайшалагшадай областиин чемпионууд болобо.

Мурысөөндэ эрхимлэгшэдтэ диплом, Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ шангууд барюулагдаа.

АВТОМУЗЕЙ АЯНШАЛНА

Хизаар ороноо шэнжэлхэ Шэтын областной музейн коллектив ехэ һайн хэмжээ эмхидхэжэ абажа, хүдөөгэй хүн зонние соёл культурын талаар хангаха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна. «Ургаа һалбарһан хизаар» гэжэ нэрэтэй автомузей эмхидхэгдээд, областиин тосхон, һууринуудаар ябажа, Забайкалиин гүүхэ түхай экспонадуудые хүн зондо харуулна.

Һүүлэй хоёр долоон хоногой туршада Агша, Хэрэ, Могойто, Элээгэй Адаг, Нарһан болон бусад тосхонуудаар автомузей ябаһан байна.

УРАН ЗОХЁОЛШОД СЭРЭГШЭДТЭЙ УУЛЗАБА

Һаяхан II-скэ частиин сэрэгшэдтэй уран зохёолшод уулзаба.

«Морид Хэрэлнэһээ уһална» гэһэн роман бэшэһэн, Шэтын уран зохёолшо Григорий Кобяков, Бурядай уран зохёолшо Ким Ильин, Эрхүүгэй залуу прозаик, журналист Юрий Шумайлов болон бусад сэрэгшэдэй нэрьемэ альга ташалган доро өөһэдынгөө түсэбүүд тухай хөөрэһэн, зохёолнуудаа уншаһан байна.

Уулзалгын түгэсхэлдэ сэрэгшэд уран зохёолшодто баясхалан хүргэжэ, өөһэдынгөө дайшалхы мэргэжэлые улам дээшэлүүлжэ, арадайнгаа амгалан тайбанине хёрхоор сахихаби гэжэ мэдүүлбэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЕРЭЭДҮЙН МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ МУРЫСӨӨН

Техническэ мэргэжэлтэдые бэлдэдэг училищинуудай һурагшадай дунда хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэдэг Бүхэроссин VIII спартакиадын түгэсхэлэй наадан Подольск хотодо болжо дүүрэбэ.

Һурагшадай удаан хүлеэһэн түгэсхэлэй мурысөөн Подольск хотодо эхилжэ, 45 область, хизаар, автономито республиканууадай түлөөлэгшэд городой стадион дээрэ жагсаа. Тэдэнэрые «Ажалай резервын» бүлгэмэй Бүхэроссин советэй түрүүлэгшын орлогшо Л. Серкунов, ВЛКСМ-эй городской комитедэй нэгэдэхи секретарь И. Чужиков гэгшэд амаршалаа.

Мурысөөнэй Улаан туг үргэгдэжэ, Советскэ Союзай гимн гүйсэдхэгдэбэ.

Хүнгэн атлетикээр «Ажалай резервын» бүлгэмэй түгэсхэлэй наадатда хабаадаһан манай республикын басагад, хүбүүд 45 командануудай дундаһаа 14-дэхи һуури эзэлһэн байна.

Командын гэшүүд В. Подберезский И. Соловьева хоёр үндэрые харайлгаар яһала һайн амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглэмээр ха.

М. БОРИСОВ.

БЭРХЭШҮҮЛ УРАГШАА ДАБШАНА

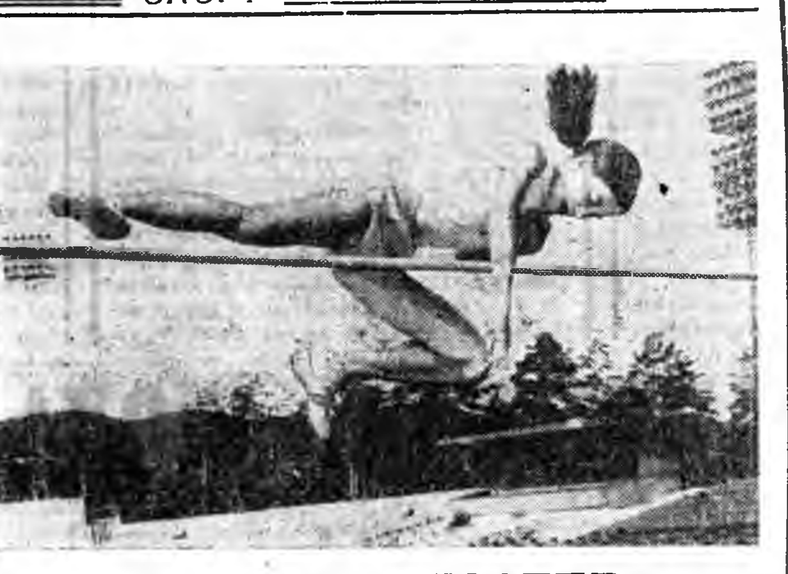
Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын стадионууд дээрэ түрүү һуурин зэзлын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа ээлжээтэ мурысөөнүүд болобо. Энэ үдэр наадаһан арбан командануудай дүрбэниинь шүүгдэжэ, хоёрнь тэнсэжэ гараһан байна. Жэшээнь, Красноярскын «Автомобилисто» командада айлшалһан Хабаровскын футболистнууд талмайн эзэдтэ 3:1 тоотойгоор шүүгдэв. Тиигэжэ эдэнэр мурысөөнэй таблицада дүрбэн һуури үргэгдэжэ сухариха баатай болобо. Мүн Братскын «Сибиряк» команда Владивостогой «Луч» командые 4:1 гэһэн тоотойгоор шүгээд, хоёр һуури урагшаа дабшаба.

Мурысөөнэй таблицада хоёрдохи һуури эзэлжэ ябаһан Благовещенскын «Амур» команда Ангарскын «Стартда» айлшалхадаа, талмайн эзэдые 2:1 тоотойгоор шүүһэн байна. Энэ үдэр Сахалин командатай өөрынгөө стадион дээрэ наадаһан манай «Сэлэнгэ» уулзалгаяа 1:1 тоотойгоор дүүргээ һааб даа. Тиигэһээнэй ашаар мурысөөнэй таблицада дахинаа һүүлшын һуурида гараба ха юм. Петропавловск-Камчатский хотын «Вулкан» командын футболистнууд Шэтын командатай өөрынгөө стадион дээрэ наадахадаа, айлшадаа 1:0 тоотойгоор шүүгдэв. Тиин эдэнэр хоёр һуури урагшаа дабшаба.

Манай «Сэлэнгэ» команда удаадахи наадаяа июлиин 22-то өөрынгөө стадион дээрэ Хабаровскын футболистнуудтай үнгэргэхэ байна. Тиихэдээл һүүлшын һууриһаа хондорхоор хамаг хүсэ шадалаа зүбөөр элсүүлжэ, гоё һайн наада харуулха бэзэ гэжэ футболдо дуратайшуул хүлеэһээр үнинэй.

Танай анхаралда июлиин 20-ной байдалаар али командын түрүүлжэ ябаһан тухай мэдээсэл толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очконууд
1. «Сахалин» Ю-Сах.	18	12	5	1	22— 6+16	29
2. «Амур» Благовещенск	18	11	5	2	26— 9+17	27
3. СКА Шэтэ	19	6	8	5	23—19+ 4	20
4. «Автомобиль» Красн.	18	8	2	8	21—19+ 2	18
5. «Старт» Ангарск	18	7	3	8	16—17— 1	17
6. «Аэрофлот» Эрхүү	19	5	6	8	11—19— 8	16
7. «Вулкан» П-Камч.	20	4	8	8	11—22—11	16
8. СКА Хабаровск	18	6	3	9	25—21+ 4	15
9. «Сибиряк» Братск	18	4	7	7	13—16— 3	15
10. «Луч» Владивосток	18	4	7	7	12—21— 9	15
11. «Сэлэнгэ» Улан-Үдэ	18	4	6	8	11—21—10	14

ҺУРАГША—МАСТЕР

Һурагшадай дунда хүнгэн атлетикээр Россин Федерациин түрүү һуури эзэлхын түлөө мурысөөн Орел хотодо үнгэргэгдэбэ. Тэрэ мурысөөндэ хабаадаһан 65-дахи дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Таня Герасименко үндэрые харайхадаа СССР-эй спортын мастерта кандидадай нормо дүүргэһэн байгаа. Харин хэдэн хоног удаагуур «Локомотив» бүлгэмэй Центральна Советэй түрүү һуури эзэлхэ мурысөөндэ хабаадаһан Таня Герасименко спортын мастерэй нормо дүүргэһэн байһа юм.

Нигэжэ хүнгэн атлетикээр үргэн Буряад орон доторнай спортын түрүүшын мастер бии боложо.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Таня Герасименко.

В. ПЛУТТ гэгшын фото.

МАСТЕРНУУДАЙ ТОО ОЛОШОРНО

Ойртожо байгаа олимпиин наадаһай нүлөө хаанашье элитэр үзэгдэнэ. Спортсмен бүхэн туйлаһан дүнгүүдээ дээшэлүүлхын, СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргэхын хойноһоо эрмэлзэнэ.

Буряадай хүнгэн атледүүдэй хүгжэлтэдэ байгша он яһала «ургасатай» байба. СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө наһан Новгородто үнгэрһэн мурысөөндэ хабаадаһан, мастерта кандидат байһан Ф. Капустин («Труд») утын ута зайда— 42 километр 195 метрэ һайн «аг — 2 час 22,25 секунда харуулжа, спортын мастерай нормо дүүргэбэ.

Тиихэдэ «Аха дүүнэр Знаменскитанай» шанда хүртэхын түлөө уласхоорондын урилдаандо манай хүбүүд А. Кобелев, Н. Андреев, А. Сапунов гэгшэд хабаадалсахадаа, мүн мастерай нормо дүүргэжэ шадаа. Тиин Бурядай спортсменүүдэй дунда шэнэ мастернууд нэмэбэ.

ТҮРҮҮШЫНХЕЭ ХАБААДАЛСАХАНЬ

«Локомотив» бүлгэмэй стадион дээрэ аха наһатай эдиршүүлэй дунда түлөөн наадан үнгэргэгдэбэ. Энэ түрүү һуурин түлөө «Байкал», «Шахтер», «Космос», «Факел», мүн Хэжэнгын болон Түнхэнэй аймагуудай командануудай наадаһан байгаа.

«Космос» командын футболистнууд бүхы уулзалгануудта шүүжэ, республикын чемпион боложо, ВЛКСМ-эй обкомой «кубок, нэгэдэхи шатын диплом, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаба.

Түнхэнэй аймагай, «Байкал» командын футболистнууд удаадахи һууринуудые эзэлээ. Тиигэжэ «Космос» командын футболистнууд Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхэ наадандаа түрүүшынхеэ хабаадалсаха болобо.

А. КАРПОВ.

ОРООҺОН ДЭЭРЭ БЭШЭГДЭҺЭН ҮЗЭГҮҮ...

Индиин уран дархан Бханвар Лал Кумават гэгшэ барайгарай юрын орооһон дээрэ 354 үзэг һиилэбэ. Иимэ хушархан хэрэг Индиин баруун хубидахи Раджастхан штадай Джамала тосхондо түрэһэн, 27 наһатай энэ хүпэй нилээд ехэ сагые зээлһэн байна. Энээнине хурса нюдэтэй хүн лэ һиилэжэ шадаха бшуу. Ороолые түсхай үнгэтэ порошогоор будаад, томо болгодог шэл нюдэндөө зүүгээд харахада, үзэгүүдынь тодо харагдаха юм.

Энэ залуу дархан мүнөө мэл орооһон дээрэ 500 һиилэхээр шиидэнхэй.

Үнэтэ шулуун, бронзо болон хадын хрусталь дээрэ һиилэнарин шадабари Кумавадуун дамжан ерэһэн түхэтэй. Тиишье тэдэнэй нэгэниниьше Бханвар Лал шэнги иимэ онсо бэртэй байгаагүй ха..

МЭДЭГДЭЭГҮЙ БАЙҺАН АМИТА...

Индиин урда зүгэй Керала штадтахи далайн эрьеэ хэбтэһэн жэгтэй амитанай фото-зураг һаяхан Индиин газетэнүүдэй нэгэндэ хэблэгдэв. Тэрэ бэшэгдэһэндэ үнэншэлэн, тиимэ амитан Индиин океанай эрьеэ шадархи үһан соохоо барингаһан байна. Энэ юрэ бусын амитан дельфинэйхидэ адли хүсэтэй, ехэ һэрбэнүүдтэй аад, мантан томо мэлхэйн түхэлтэй.

Загаһашад далайн һурташание аргагжаар хүлеэд, ...кут гэжэ тосхонһоо холо ... хэн орхиһон байгаа ха. ...тэрэнь хүлигэжэ мэлт... океан уруу ябашоо. Уд... Тривандрам хотоһоо ерэһэн... гэжэлтэд юрэ бусын амит... дүтэһөө буулгаһан фото... зураг харааад лэ үлэбэ.

Н. КОЛЬЦ...

ТАСС-ай ко...

Дели.

АЮУЛГҮЙ РАЙОНУУДАЙ КАРТА

Токиогой зон хотынгоо картагүйгөөр гү, али түсэбүгөөр холо ошожо шадахагүй юм. Хэрэгтэй адресүүдтэй үйлсэнүүдэй схемэ, зурагуудые зуруулай коробко дээрэ, ресторануудта ба кино соо, газетын соносхолнуудта хаража болохо. Энэнүүдэ гайхалтай бэшэ. Токиогой телевизионно башни дээрэһээ харахада, городой үйлсэнүүд хүрмэлдэшэһэн юумэн шэнги байдаг. Городой үйлсэнүүд хүниие тээмэрдүүлхэ зорилгоор хэрбээ анханһаа хараалһан һааб, энээнһээ орёогоор түсэблэхэ аргагүй байгаа хаш даа. Тиимэһээ, Токиогой ямар нэгэн адрес тэнда үгэбэл, бэдэрһэн гэрэйтнай байдаг газарые зуража харуулха.

Тэндэхи олон тоото адресууд, харгынууд, аюшалгын картануудта нэмэлтэ болгодожо, нэгэ карта һаяар нэмэ... Энэнь газарай ехээр хүд... аюулгүй газар олохо карта... лоно. 1923 онойхидол адлая... зарай ехээр хүдэлөө һаан... түлэб гал түймэрһөө шал... лан, Токиогой хахад милли... дэшэ зон гэмэлтэжэ... гэжэ эрдэмтэд багсаан... хойлһон байна.

Иимэ карта мүноо зунда... рагдажа эхилхэ. Тиихэдэ... байра, барилгануул, не... газай хадагалагдадаг газа... электрын лининүүд гэх... булгадха хараада абтаха... тай. Аюлтай районуудһаа... зоной гараха харгынууд за... ха юм.

Н. ТЕБИ...

ТАСС-ай ко...

ХИЛЫН САНАНААР — РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

НЬЮ-ЙОРК

АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

ТАСС

ООН-ой Аюулгүйн Совет Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Аюулгүйн Соведэй июниин 26-най шиидхэбэрине дүүргэхэеэ, Ливанай территори худар добтолон ороһон Израилиин армиин подразделениин зүгһөө хүсөөр барижа абаашагдаһан Сириин ба Ливанай сэрэгэй алба хаагшадые сулоолхоо Израилиин арсаһанһаа уламжалан, Сириин ба Ливанай гүйлтаар Соведэй энэ заседани зарлагдаа. Сириин ба Ливанай делегадууд, тэрэшэлэн Афганистанай, Мавританиин, Марокконо түлөөлэгшэд дуугаа үгэхэ эрхэтэйгөөр заседанида хабаадалсаа.

Миин дээрэдэ байдаг Израилиин сагүргэлжын түлөөлэгшэ Текоа гэгшэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэһээ Аюулгүйн Соведэй гэшүүдые һамааруулха нэдэлгэ гарган, «Дүтын Зүүн зүгэй хёмороондо хабаададаг талануудай зүгһөө сэрэгэй пленэйхидые бултыень харилсан сулоолхо» тухай Израилиин дурадхал зүблэхэ зүйлдэ оруулха гэжэ оролдобо. Гэхэ зуура Текоагай харата дурадхалай олонхиин дуугаар буруушаагдахада, Израилиин түлөөлэгшэ Соведэй заседаниһаа гаража ошоо.

ХОРОТО ЗОРИЛГОТОЙ „ҺАНУУЛГА“

НЬЮ-ЙОРК — ТАСС

Америкэн сэрэгшэдэй саад наадаа хэхэ бомболгонууд тухай Урда Вьетнамай хүн зондо уридшалан һануулха хэмжээнүүд гэдэг шуулятай тунхаглын олонитые мэхэлхэ зорилготой номнол болоно гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетын тунхаглаһан материалнуудһаа мэдэхэдэ, тэрэ «уридшалан һануулга» гэдэгынь Индохитадай гражданин зонние зорюутаар олоор хюдаха гэжэ хорото муухай ябуулганууудай түлөө хариуусалга америкэн сэрэгшэдһээ зайсуулха һанаатай.

Сэм ахайн гэнхэдэ.

«Вархайт» гэжэ немецкэ газетын зураг. ТАСС-ай фотохроника.

ПАРИЖ

У. ПАЛЬМЕГЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Швециин премьер-министр Улоф Пальме Франциин «Монд» гэжэ газетэдэ интервью үгэхэдөө, Вьетнамда ээр гүү США-гай ээрхээр түримэй политикые эридшууд бууруушааба.

Хүндэ хабаатай гол шухала юумэнүүдэй усадхагдахаа байхада, вьетнам арадай эрхын дэбдэрэжэ, байлигүүдайнь үгы хэгдэжэ байхада, хамаагүйгөөр хандахын аргагүй.

Швециин нейтралитедын хамаг юумэнэ зайсаха гү, али хамаагүй хараа бодол барилталха гэһэн удхатай бэшэ юм. Сэрэгэй союзуудта бидэ хабаадагагүйбди, тээд энэ манай бидэнэй оршожо байгаа дэлхэйдэ хабаатай асуудалнуудта хамаагүйгөөр хандаха гэһэн удхатай бэшэ байна» гэжэ У. Пальме хэлэбэ.

ТОКИО

ДАБТАГДАХАГҮЙН ТУЛАДА

ТАСС

Нагасаки хотын хэдэн баг шанар — 1945 оной августда американ атомна бомбын унахые харадшад — эб найрамдал хүсэдэг, дайнда дурагүй байхаар үхибүүдые һургуулида һуража эхилхэһээнь хүмүүжүүлхэ зорилготой хүдэлөө бүхы орон дотороо дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаба. Эдэнэр Хиросима ба Нагасакида тохёолдоһон аюулта ушарал тухай, атомна дайнай аюул ба амгалан тайбан ажаһуухые хүсэдэг хүн түрэлтэнэй эрмэлзэл тухай хөөрэхэ номуудые — эхин ба дунда һургуулида үзэхэ хрестоматинуудые сэнэдынгөө хүсөөр зохёон гаргаа. Оронойбухы һургуулинуудта эдэ хрестоматинуудые хэрэглэхэ гэжэ болохын тулөө хүдэлөө Нагасакын багшанар дэлгэрүүлхэ байха гэжэ тэдэнэй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ВАШИНГТОН

Заһаршагүй байдал

ТАСС

США-гай түлөөлэгшэдэй палатын дотоодын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ Эспинолл Дэлхэйн элшэ хүсэнэй конференциин национальна комитедтэ үгэ хэлэхэдээ, нигэжэ мэдүүлбэ: «США-гай правительство түлииэ болодог газ хэрэглэлгын талаар өөрын сагта орон дотороо хизааралта хэхэ ушартай болохонь. Түлишэ болгон хэрэглэдэг газай нөөсэ США-да улам улам бага боложо байнхай. Энэ талаар заһаршагүй оршон байдал тохёолдожо магад», —гэбэ.

БЕЛГРАД

Үзэл бодолой асуудалнуудаар... СКЮ-дэ гараһан алгасал туш...

ТАСС

Югославиин Коммунистнуудай союзда үзэл бодолой, политическэ нэгэдэл хангаха асуудалаар С. Вукца гэгшын бэшэһэн статье «Борьба» газетэ тунхаглаба.

Тэрэ статья доторнь нигэжэ хэлэгдэнэ: «Хэрбээ Коммунистнуудай союз дотор элдэб хараа шэглэлнүүдэй бии байгаа һаань, хэрбээ онцо ондоо үзэл бодолой баримталагдадаг һаань — иимэ байдал мүнөө тохёолдонхой — Коммунистнуудай союз үрэ, нүлөө ехэтэй ябуулга туйлахын аргагүй. Иимэ зорилго шиидхэхын тула, общественна хүгжэлтын гол асуудалнуудаар» хараа бодолой адли байха ябадал түбхын түрүүн хангаха шухала».

Коммунистнуудай союзые нэгэдхэн хүбилгаха тухай, тэрэнэй эгнээдэ ондоо ондоо үзэл бодолой бии байһан тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ үедэ иимэ бодомжо һанһан ходо гарадаг болонхой. Үзэл бодолой асуудалнуудта анхаралай улам ехээр т... дадаг болоһонинь К... истнуудай союз дотор т... бодолой талаар алгас... гараһанһаа энэ үндэһэ... СКЮ-гэй Президиумэй ... сэдхэхы бюрогой секре... С. Доланц һаяхан ... хэлэбэ: «Манай эмхи д... үзэл бодолой талаар алг... гараа гэбэл, үнэн ушарые... тэрхигээр харгалзахые... хабди гээд һананаб».

Статьягай автор СКЮ... үзэл бодолой алгасал... сууха, партии дотор а... хараа бодол һэргэхэ з... табина. Ушар юуб гэхэд... нөө ганса общество дотор... шэ, мүн Коммунистн... нуудай тэмсэн болоно... мунистнуудай союзай ... альна бүридэлынь хүдэлм... шэн ангида таарууүй... Хүдэлмэришэн анги өөрын... партии дотор, партиин... лаан, зүблөөнүүд дээрэ... гаа дээдэ шатын хурал... нууд дээрэ үсөөнхэнь... но,—гэжэ автор тэмдэ...

ВАШИНГТОН

КНР-эй хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэһэн... американ конгрессмен дабтан дурдаба

ТАСС

Һаяхан КНР-тэ ошоод байхадаа Хитадай дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэжэ үедэмнэй наһда, конгрессмен Боггсто тэдэнэй хэлэһые июлиин 8-най прессконференци дээрэ хэлэн мэдүүлээ соорхо бүрин элирхэйлһэн байхаб гэжэ США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатадахи республиканецуудай ударидагша Дж. Форд журналистнуудтай уул... даа лаблан дабтаба.

Дж. Фордын тиихэдэ ... дэвсэһэнэй ёһоор, «Ниг... далайн районһоо гү, али ... хэйн имар-нэгэн ондоо р... һоо США-гай гаража оша... хүсэхэгүй байнабди». Хитадай хүтэлбэрилэгшэд ... дүүлһэн байна. «Манай ... маарлгые дэлхэй дээр... туурхтай байдал сахи... тон шухала ябуулга... Холбоото Штадуудай ... ошоо һаа—дэлхэйдэхи ... рил эбдэгдэжэ гээд тэдэнэ... лоно» гэжэ Дж. Форд ... желуулэн хэлэбэ.

Хитадай хүтэлбэрилэ... тиигэжэ мэдүүлһые Дж. ... баталан дабтаа. Юндэб... ба Франс Пресс агентс... корреспондент «хитад м... нүүдые» дурдан, ондо... бэшэһэн байгаа бшуу.

ЛОНДОН

Ленадунай хүн зон зугадана

ТАСС

Белфаст шадархи Ленадун хотодо үлоод байһан хүн зон гэр байрануудаа орхёод, зугадажа үргэлжэлһөөр. Табан үдэрэй урда тээ Белфастын оршон тойронине эзэмдэжэ, өөрынгөө сэрэгэй бааза болгоһон Англиин сэрэгүүдэй мурдэлгэ хюдалгаһаа эдэнэр бэеэ абарна. Үхибүүд, эхэнэрнүүд ба үбгэд хүгшэдые тээһэн хэдэн арбаад автобусууд Ленадунһаа гараба, Хойто Ирландиин Ньюри, Арма болон бусад городууд тээшэ шэглэн дабшаба.

«Морнинг стар» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Ольстерой элдэб городуудта июлиин 17-до Англиин солдадууд ба нютагай зонной хоорондо тулалдаанууд боложо үргэлжэлһэн, тэрэ үеэр найман ирландец шархатаһан байна.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ...

ЭНХИР КРАН

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.00 — «Гори» гэһэн һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. «ОРБИТА» ХАРУУЛНА: 19.00 — «Время» гэһэн һүүлэй һонинной программа. 19.30 — Уран зохёолшын трибуна» гэһэн дамжуулга. 19.45 — «След ведёт в «Седьмое небо» гэһэн ГДР-эй уран һайханай телевизионно фильмын 4—5-дахи серинүүдынь харуулагдаха.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 21.30—телепанорама. 21.45 — «Үдэшын Улаан-Үдэ» гэһэн телевизионно газет» 22.25 — фильм-концерт.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА: 23.00 — һурагшадай бүхэсоюзна спартакиадын нээлтэдэ зорюулагдаһан дамжуулга Киев хотоһоо хэгдэхэ. 24.00 — «Время» гэһэн һүүлэй һонинной программа.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Хүдөөгэй комсомолшуд үбэй хүрялга дээрэ» — түрүү бэшэг. «Социалис мурысөөнэй алхамууд» — подборко. Рейдэй бригадын корреспонденци. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Техникэдэ оролдолго хэрэгтэй» — С. Очировой корреспонденци. Уншагшадай бэшэгүүдэһээ. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: М. Соломенин корреспонденци. «Хүдэлмэришэ коллективүүдэй этигэмжэдэ» — Г. Метлевай корреспонденци. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Нютагай нютагай һонинууд. Спорт.

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—5... приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактор... 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—6... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6... 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленно... строительства — 61-35, советского строительства в быту—6... культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров—67-81... формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машин... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-01440. Заказ №...